

เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการอบรม เรื่อง

“หลักปฏิบัติราชการที่ดีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

การบริหารงานบุคคล และการดำเนินการทางวินัย

โดย.. นายประนัย วณิชชานนท์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันจันทร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุม ๓๑๑๐ อาคาร ๓ ชั้น ๑ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี
จัดโดย.. วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง สำนักงานศาลปกครอง

สารบัญ

วิชา “ภาพรวมของการบริหารงานบุคคล” และ วิชา “หลักพื้นฐานเกี่ยวกับวินัย และกระบวนการดำเนินการทางวินัย”

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
<u>ภาพรวมของการบริหารงานบุคคล</u>		
๑	การบริหารงานบุคคล	๑
๒	การเลื่อนตำแหน่ง	๑๗
๓	การเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น	๑๙
<u>หลักพื้นฐานเกี่ยวกับวินัยและกระบวนการดำเนินการทางวินัย</u>		
๔	กระบวนการดำเนินการทางวินัย	๒๗
๕	ประเภทการดำเนินการทางวินัย	๓๘
๖	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย	๔๘
๗	คุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย	๕๐
๘	การดำเนินการทางวินัยโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช.	๙๓

**การบริหารงานบุคคล
และ
การดำเนินการทางวินัย**

นายประนัย วณิชชานนท์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

การบริหารงานบุคคล

**การบริหารงานบุคคล ต้องคำนึงถึง
ระบบคุณธรรม**

**ศาลปกครองนำระบบคุณธรรม
มาใช้ในการพิจารณาตัดสินคดี**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล

- ❑ การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรม...
(ม. 42, ม. 52)
- ❑ การดำเนินการตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดถือระบบคุณธรรม... (ม.29)
- ❑ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ม.33 ให้ คกก.มาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานกลางและแนวทางในการรักษาระบบคุณธรรม เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (ข้อ 8 ของประกาศคณะกรรมการมาตรฐานบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ลว. 25 มิ.ย. 44)

ระบบคุณธรรม

คือ ระบบบริหารงานบุคคลที่ใช้
หลักความสามารถ ความยุติธรรม ความ
เสมอภาค ปราศจากการแทรกแซงใดๆ ในการ
บริหารงานบุคคลทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นการ
สรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง
การเลื่อนเงินเดือน และการพ้นจากตำแหน่ง
หน้าที่การงาน

ระบบอุปถัมภ์

คือ ระบบที่ยึดถือความจงรักภักดีและความ
สนิทสนมเป็นการส่วนตัว หน่วยงานใดที่ใช้ระบบ
อุปถัมภ์เป็นหลักในการบริหารงานบุคคล หน่วยงานนั้น
จะไม่สามารถให้หลักประกันแก่ผู้ที่มีความรู้
ความสามารถในการปฏิบัติงานว่าจะสามารถก้าวหน้า
ไปในสายวิชาชีพได้เพียงใด เพราะข้อสำคัญของ
ระบบอุปถัมภ์นั้นอยู่ที่ความจงรักภักดีและความรู้จัก
คุ้นเคยกับตัวบุคคลผู้สามารถให้คุณให้โทษเป็นสำคัญ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.776/2557

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9) มีคำสั่ง
แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจภูธร
ยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี นั้น มีสาเหตุเกิดจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 (ผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธรภาค 7) มีความประสงค์จะแต่งตั้งพันตำรวจตรี อ. ซึ่งดำรง
ตำแหน่งสารวัตรสืบสวน สอบสวน สถานีตำรวจภูธรยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
มาดำรงตำแหน่งในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 จึงมีการ
สับเปลี่ยนตำแหน่งกับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 ได้ทำหนังสือชี้แจง
ต่อ อ.ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ว่า การแต่งตั้งโยกย้ายผู้ฟ้องคดีดังกล่าว
เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีกรณีถูกร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

(มีต่อ)

(ต่อ)

แต่ต่อมาปรากฏว่า พลตำรวจตรี ก. ตำแหน่งผู้บังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งเป็นผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 ได้ชี้แจงด้วยวาจาต่อ อ.ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกร้องเรียนนั้น ไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและไม่ได้ดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดี เนื่องจากในการสืบสวนทางลับทราบว่า ผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือร้องเรียนทั้งสองรายนั้น รายหนึ่งไม่มีตัวตน ส่วนอีกรายหนึ่งยืนยันว่าไม่ได้ทำหนังสือร้องเรียนผู้ฟ้องคดี กรณีจึง เห็นได้ว่า สาเหตุของการย้ายผู้ฟ้องคดีและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ ไปดำรงตำแหน่งสารวัตรสืบสวนสอบสวนสถานีตำรวจภูธรยะหริ่ง

(มีต่อ)

(ต่อ)

จังหวัดปัตตานีมิได้เกิดจากความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และมีได้เป็นไปตามระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายที่จะต้องคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถ คุณสมบัติของบุคคล และการจัดคนให้เหมาะสมกับ งานเป็นสำคัญ ซึ่งหากไม่รักษาระบบคุณธรรมดังกล่าวไว้ ก็จะถูกแทนที่ ด้วยระบบอุปถัมภ์ตามที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยไว้ชัดเจนแล้ว การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 มีคำสั่งตำรวจภูธรภาค 9 ที่ 1104/2551 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งสารวัตรสืบสวน สอบสวน สถานีตำรวจภูธรยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จึงขัดหรือแย้งต่อ หลักคุณธรรม และขัดหรือแย้งต่อกฎ ก.ตร. และขัดหรือแย้งต่อ

(มีต่อ)

(ต่อ)

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้ง และโยกย้าย
ข้าราชการตำรวจระดับสารวัตรถึงจเรตำรวจแห่งชาติและ
รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ข้อ 14 ที่กำหนดว่าการ
แต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจให้กระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์
แก่ทางราชการ

การออกคำสั่งแต่งตั้งโยกย้ายผู้ฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นการใช้
ดุลพินิจโดยมิชอบ และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันมีผลให้
มติของ อ.ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1
ในการประชุมเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2552 ที่ให้ยกคำร้องทุกข์ของ
ผู้ฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

สาระสำคัญของระบบคุณธรรม

ประกอบด้วย

(1) **หลักความเสมอภาค** เป็นหลักที่ให้สิทธิแก่บุคคล
โดยเท่าเทียมกัน **กล่าวคือ** ทุกคนที่มีคุณสมบัติและมีความรู้
ความสามารถ ย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้ารับการสรรหา
เข้าทำงาน และเมื่อปฏิบัติงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบ
อย่างเดียวกัน หรือคล้ายกัน ก็จะได้รับเงินเดือนเท่ากัน

นอกจากนี้ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ทุกคนจะได้รับการปฏิบัติ
เท่าเทียมกันโดยระเบียบและมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง
ของการบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การพิจารณาความดีความชอบ
การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง และการดำเนินการทางวินัย

**การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรม**

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.158/2550 วินิจฉัยว่า
มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ก.พ.) ที่กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม
มาตรา 52 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 สามารถ
คัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคล ซึ่งสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเกียรตินิยม
ทุกสาขาวิชาจากสถาบันการศึกษาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับรองทั้งในประเทศ
และต่างประเทศเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับคัดเลือกตามข้อ 1.2 ของหนังสือสำนักงาน ก.พ.
ที่ นร 0708.4/ว 11 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2545 เป็นมติที่มีผลบังคับเป็นการ
ทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด หรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ
มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีลักษณะเป็นกฎ และโดยที่ระบบการศึกษา
ของสถาบันการศึกษาของรัฐหรือเอกชนในประเทศไทยไม่ได้มีการจัดแยก
หลักสูตรระหว่างหลักสูตรปริญญาตรีเกียรตินิยม กับหลักสูตรปริญญาตรี
ธรรมดา กล่าวคือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเกียรตินิยม หรือสำเร็จ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ปริญญาตรีแต่ไม่ได้รับเกียรตินิยมจะต้องผ่านการศึกษาในวิชาการต่างๆ
ที่สถาบันการศึกษากำหนดและผ่านการทดสอบและรับรองว่าได้สำเร็จ
การศึกษาเล่าเรียนมาครบถ้วนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และจะต้องได้รับ
คะแนนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่สถาบันศึกษานั้นๆ กำหนดเหมือนกัน
เพียงแต่ผู้ที่มีคะแนนสูงในระดับหนึ่งและผ่านเงื่อนไขที่สถาบันการศึกษา
แต่ละแห่งกำหนด ไม่เคยสอบตกในวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นต้น ก็จะได้รับการ
ยกย่องด้วยการให้เกียรตินิยม แต่ยังคงถือว่าบุคคลดังกล่าวมีความรู้หรือ
มีวุฒิในสาขาวิชาการที่สำเร็จมาเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่ได้รับเกียรตินิยม
จึงถือว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาใด ก็ย่อมมีศักดิ์
และสิทธิเสมอกันไม่ว่าจะได้รับปริญญาเกียรตินิยมหรือไม่ได้รับเกียรตินิยม
ก็ตาม ทั้งบุคคลที่ไม่ได้รับเกียรตินิยมก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ได้เช่นเดียวกับผู้ได้รับเกียรตินิยม โดยตำแหน่งนิติกรซึ่งเป็นตำแหน่งที่กรมบัญชีกลางเปิดรับสมัครคัดเลือกและเป็นมูลเหตุในการยื่นฟ้องคดีในครั้งนี้เป็นตำแหน่งหนึ่งที่ไม่มีความจำเป็นจะต้องคัดเลือกจากผู้ได้รับเกียรตินิยมทางด้านกฎหมาย เพราะผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางด้านกฎหมายแต่ไม่ได้รับเกียรตินิยม สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนิติกรได้หากได้รับการคัดเลือก

ดังนั้น การกำหนดให้ผู้ได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมโดยถือว่าเป็นวุฒิที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 กำหนดให้ใช้วิธีการคัดเลือกแทนการสอบแข่งขัน จึงเป็นการให้สิทธิเหนือกว่าหรือดีกว่าผู้ที่ได้รับปริญญาตรีในสาขาเดียวกัน แต่ไม่ได้รับเกียรตินิยม ทั้ง ๆ ที่ได้รับวุฒಿಯ่างเดียวกัน ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิที่สถาบันการศึกษารับรองเช่นเดียวกัน มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลที่มีสถานะทางกฎหมายที่เหมือนกันให้แตกต่างกัน ย่อมถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.155/2561

ในการสอบ (ภาค ค) ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบจำนวน 20 ชุด ชุดละ 3 คน แต่ผู้ถูกฟ้องคดี (คณะกรรมการพนักงานเทศบาล) มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และกรอบในการให้คะแนนผู้เข้าสอบแข่งขันภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (ภาค ค) เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นั้น ทำให้คณะกรรมการสอบ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 20 ชุด หรือ 60 คน สามารถใช้ดุลพินิจในการให้คะแนนแก่ผู้เข้าสอบแข่งขันได้อย่างอิสระ และอาจก่อให้เกิดการใช้อำนาจตามอำเภอใจ ซึ่งไม่เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2544 ข้อ 8 และ ข้อ 9 วรรคสอง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ที่กำหนดให้การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คำนึงถึงความเป็นธรรม ความเสมอภาคในโอกาสแก่บุคคลที่มีสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน และให้ดำเนินการสอบแข่งขันอย่างเปิดเผย โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เมื่อคณะกรรมการสอบให้คะแนนภาค ค. ผู้ฟังคดี 70 คะแนน (โดยภาค ข ผู้ฟังคดีได้ 81 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงกว่าผู้สมัครสอบทุกคน) ซึ่งแตกต่างกับผู้สอบแข่งขันที่ได้รับการขึ้นบัญชีในลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 ที่ได้รับคะแนน 92 คะแนน ห่างจากผู้ฟังคดีถึง 22 คะแนน ซึ่งคณะกรรมการสอบใช้ระยะเวลาทดสอบและใช้คำถามในเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับการทำงานเพียงเล็กน้อยโดยไม่ปรากฏพฤติการณ์บ่งชี้

(มีต่อ)

(ต่อ)

ถึงความไม่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของผู้ฟังคดีตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งผู้ถูกฟังคดีมิได้แสดงพยานหลักฐานว่า มีข้อเท็จจริงหรือเหตุผลใดที่ผู้ถูกฟังคดีใช้พิจารณาให้คะแนนผู้สอบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมาดังก่อว่ากรณีย่อมไม่มีเหตุผลรองรับการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนนได้อย่างแจ้งชัด ประกอบกับการที่ไม่มีการกำหนดกรอบการให้คะแนนไว้ จึงมีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ทำให้การดำเนินการสอบแข่งขันครั้งนี้ไม่เป็นธรรมและ ไม่ทำให้ได้ผู้ที่มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งอย่างแท้จริง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 41/2552

ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง
นักบริหารงานเทศบาล 6 สามารถเลื่อนขึ้นเป็นรองปลัดเทศบาลหรือ
ปลัดเทศบาลได้ ผู้ฟ้องคดีได้สมัครคัดเลือกเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่ง
ปลัดเทศบาล พร้อมกับผู้สมัครรายอื่น แต่ในการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดี
(คณะกรรมการพนักงานเทศบาล) ได้ให้ผู้ฟ้องคดีแสดงวิสัยทัศน์ ทั้งที่
ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในประกาศคัดเลือกไม่ได้กำหนดไว้ว่า ต้องมี
การแสดงวิสัยทัศน์ และได้ให้ผู้ฟ้องคดีแสดงวิสัยทัศน์เพียงคนเดียว โดย
ผู้ยื่นสมัครรายอื่นไม่ต้องแสดงวิสัยทัศน์ กรณีจึงเห็นได้ว่า กรณีจึงเห็นได้ว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีได้ปฏิบัติต่อบุคคลประเภทเดียวกันให้แตกต่างกันในสาระสำคัญ

(มีต่อ)

(ต่อ)

อันเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมขัดต่อหลักความเสมอภาค
ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์ประกอบการ
พิจารณาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งปลัดเทศบาล นั้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(2) หลักความสามารถ ความรู้ความสามารถ
เป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกบุคคล เข้าปฏิบัติงาน
ต้องให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับ
ตำแหน่งมากที่สุด

ดังนั้น การสอบแข่งขันหรือการสอบคัดเลือก
จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
วิธีการเช่นนี้ยังนำไปใช้กับการเลื่อนตำแหน่งด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.414 - 422/2554

แนวปฏิบัติในการตรวจกระดาษคำตอบและประมวลผลการ
สอบแข่งขันด้วยเครื่องจักรได้กำหนดว่า กรณีที่เครื่องไม่สามารถตรวจให้
คะแนนกระดาษคำตอบแผ่นนั้นๆ ได้ (ผู้เข้าสอบลงรหัสผิดพลาด ลงรหัสซ้ำกัน
หรือลงรหัสด้วยปากกา) จึงเห็นว่าแนวปฏิบัติในการตรวจกระดาษคำตอบ
และประมวลผลการสอบแข่งขันด้วยเครื่องจักร เป็นระเบียบภายในเพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการตรวจกระดาษคำตอบและประมวลผลการสอบ แต่การ
คัดเลือกข้าราชการครูเพื่อดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและ
ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เข้ารับ
การคัดเลือกการกระทำที่จะมีผลถึงขนาดให้การทดสอบความรู้ความสามารถ

(มีต่อ)

(ต่อ)

เสียไป ต้องเป็นการกระทำที่กระทบต่อสาระสำคัญของการทดสอบ
ความรู้ความสามารถ เช่น การทุจริตในการสอบ เป็นต้น การระบายรหัส
ประจำตัวสอบไม่ตรงกับเลขรหัสประจำตัวสอบนั้น ไม่กระทบต่อ
สาระสำคัญของการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เข้าสอบ

เมื่อในคดีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการทุจริตในการสอบและมีผล
คะแนนออกมาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดี (เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน) ก็มีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติต่อไปเพียงการประมวลผลคะแนน
ซึ่งการตรวจสอบชื่อผู้เข้าสอบในกระดาษคำตอบที่มีการระบายรหัส
ประจำตัวสอบไม่ตรงกับเลขรหัสประจำตัวสอบ จะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดี

(มีต่อ)

(ต่อ)

ไม่ได้รับความสะดวก และก่อให้เกิดความล่าช้าในการตรวจให้คะแนน
และประมวลผลคะแนนเท่านั้น แต่ไม่ได้ทำให้สาระสำคัญในการคัดเลือก
ดังกล่าวเสียไป

การนำแนวปฏิบัติในการตรวจกระดาษคำตอบและประมวลผลการ
สอบแข่งขันด้วยเครื่องจักร ที่เป็นแนวปฏิบัติเพื่อความสะดวกรวดเร็ว
ในการตรวจกระดาษคำตอบและประมวลผลมาตัดสินสิทธิในคะแนนของ
ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคน จึงขัดต่อเจตนารมณ์ทางกฎหมายของการ
ทดสอบความรู้ความสามารถเพื่อคัดเลือกกรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการ
สถานศึกษา ตามมาตรา 61 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.70/2560

กรณีผู้อำนวยการโรงเรียนมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ เนื่องจากการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วยมีการทุจริตในการสอบ โดย ก.ค.ศ.และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติให้ผู้ฟ้องคดีออกจาก ราชการ เนื่องจากเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 30 (7) และ (13) แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กรณีเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา และเป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้า ราชการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ศาลเห็นว่า การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เชนสถิติเบื้องต้นและการคาดคะเนเกี่ยวกับผลการสอบคัดเลือกครูผู้ช่วย แต่เพียงอย่างเดียว โดยมีได้ค้นหาข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์ และหรือ พยานแวดล้อม กรณีที่มีการกล่าวหาผู้ฟ้องคดีมาประกอบการพิจารณา ให้เป็นที่ยุติ และทำให้เชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีพฤติกรรมตามที่ถูก กล่าวหาจริงมาออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงเป็น คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(มีต่อ)

(ต่อ) (กล่าวคือ มีการสงสัยว่าผู้เข้าสอบอย่างน้อย 344 คน นำคำเฉลยไปลอกในห้องสอบในการสอบภาค ก.เป็นผลทำให้คะแนนสอบสูงผิดปกติ และจากข้อมูลการตอบข้อสอบที่เป็นข้อที่ง่าย มีผู้สอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ฟ้องคดีกลับไปเลือกคำตอบข้ออื่นซึ่งเห็นอย่างเด่นชัดว่าไม่น่าจะเลือกเช่นนั้น จึงนำเชื่อตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวว่ามีการกระทำทุจริตในการสอบเกิดขึ้นจริง)

และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 420 แห่ง ป.พ.พ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่ผู้อำนวยการโรงเรียนได้กระทำในการออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการดังกล่าว ตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 29 บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่า จำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (2) รับฟังพยานหลักฐานคำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณี หรือของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง...
- (3) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

ฯลฯ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.75/2562

กรณีหน่วยงานของรัฐให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ เป็นผู้ดำเนินการสอบ (ออกข้อสอบภาค ก. ภาค ข., จัดพิมพ์ข้อสอบ, แต่งตั้งกรรมการส่งและรับข้อสอบ, ตรวจข้อสอบ และส่งมอบให้กับหน่วยงาน) เมื่อมหาวิทยาลัยฯ ดำเนินการแล้วเสร็จได้มอบผลคะแนนให้กับหน่วยงาน แต่หน่วยงานได้แก้ไขผลคะแนนสอบ และนำไปเสนอขอความเห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลผู้ไม่ผ่านเกณฑ์การสอบและแข่งขัน จนมีการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว อันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อความเชื่อมั่นต่อระบบการสรรหาบุคลากรที่ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมที่จะ

(มีต่อ)

(ต่อ)

เข้ารับราชการ การเพิกถอนมติให้ความเห็นชอบการบรรจุแต่งตั้งผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

อีกทั้งคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีดังกล่าวได้จัดทำขึ้นเพราะการแสดงความอันเป็นเท็จ เนื่องจากแท้ที่จริงแล้ว ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้ผ่านเกณฑ์การตัดสินที่จะถือว่าเป็นผู้สอบแข่งขันได้ การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว จึงไม่อยู่ในบังคับต้อง กระทำภายใน 90 วันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 49 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 49 วรรคสอง บัญญัติว่า การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.49/2562

กรณีเปลี่ยนสมุดคำตอบ ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีรายชื่อเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกผลการสอบซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรง และไม่มีผลทางกฎหมายมาตั้งแต่ต้น (เปรียบเสมือนไม่มีคำสั่งทางปกครอง) จึงไม่อยู่ในบังคับที่ต้องเพิกถอน หรือต้องเพิกถอนภายใน 90 วัน นับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามที่กำหนด ตามมาตรา 42 วรรคสอง ประกอบมาตรา 49 และมาตรา 53 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากไม่มีคำสั่งทางปกครองที่ให้เพิกถอน

แม้ผู้ฟ้องคดีจะเข้ารับการศึกษอบรมจนสำเร็จการอบรมในหลักสูตร ก็ไม่ทำให้มีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.550/2551

การประมวลผลการสอบ (การรวมคะแนนผิดพลาด) เมื่อคะแนนสอบที่แท้จริงของผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสินที่จะถือว่าเป็นสอบแข่งขันได้ตามประกาศ อ.ก.ค.จังหวัดนครพนม จึงมีผลทำให้การประกาศผลการสอบของอ.ก.ค.จังหวัดนครพนมเป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายบางส่วน อ.ก.ค.จังหวัดนครพนมซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก ก.ค. จึงมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว แต่เนื่องจากประกาศ อ.ก.ค.จังหวัดนครพนม เรื่อง การขึ้นบัญชีและ การยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง

(มีต่อ)

(ต่อ)

บุคคลเข้ารับราชการครู ครั้งที่ 1 ปี 2541 และคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม เรื่อง บรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้เป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การเพิกถอนจึงต้องเพิกถอนภายใน 90 วันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้นตามมาตรา 49 วรรคสอง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่เมื่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งเมื่อล่วงเลยเวลา 90 วันนับแต่ อ.ก.ค.จังหวัดรู้เหตุความไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกอบกับ การที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครพนมมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเกิดขึ้นจากความผิดพลาดของ

(มีต่อ)

(ต่อ)

คณะกรรมการประมวลผลสอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ในการดำเนินการสอบแข่งขัน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้แสดงข้อความ อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจ โดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่อาจนำความผิดพลาดของการดำเนินการสอบมาเป็นผลร้ายต่อผู้ฟ้องคดี ซึ่งไม่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดจึงไม่อาจเพิกถอนคำสั่งได้ คำสั่งสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนมที่ให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การเลื่อนตำแหน่ง

การเลื่อนตำแหน่ง หมายถึง การที่บุคคลได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบสูงขึ้น และดีขึ้นกว่าเดิม การเลื่อนตำแหน่งจะมีผลทำให้สถานภาพทางสังคมและเงินเดือนสูงขึ้น

การที่บุคคลใดจะได้เลื่อนตำแหน่งต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้

(1) **หลักความรู้ความสามารถ** วิธีนี้ใช้การสอบเป็นเกณฑ์ในการวัดผล โดยไม่คำนึงถึงความอาวุโส ดังนั้น ผู้ที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งโดยวิธีนี้ ต้องมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะเลื่อน

(2) **หลักความอาวุโสและประสบการณ์** หมายถึง การใช้ความรู้ ความสามารถของบุคคลปฏิบัติงานในองค์กรนั้น ๆ เป็นเวลานาน การปฏิบัติหน้าที่ด้วยเวลานานจึงเกิดความชำนาญ ความรอบรู้จากการปฏิบัติหน้าที่และมีประสบการณ์สมควรจะได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น (มีต่อ)

(ต่อ)

(3) **หลักความรู้ความสามารถและอาวุโส** หลักนี้เกิดจากการผสมผสานของหลักสองประการข้างต้น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง

การเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถ

ในกรณีการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงให้นำคุณลักษณะของการเป็นผู้นำมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาด้วย เช่น เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้ารับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ และกล้าเผชิญปัญหา ส่วนเรื่องอาวุโสจะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งก็ได้ แต่ต้องใช้เป็นองค์ประกอบสุดท้าย (หนังสือ ก.พ. ที่ นร 0708.1/ว 11 ลงวันที่ 13 ส.ค. 2542)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1253/2559

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันที่ 1 ตุลาคม 2552 ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นตำแหน่งบริหารระดับสูงจะว่างลงเนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งเดิมจะพ้นจากราชการเพราะครบเกษียณอายุราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงได้ตรวจสอบคุณสมบัติและจัดทำบัญชีรายชื่อข้าราชการที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักบริหารระดับสูง ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติราชการ มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีมาแล้วและสมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ผู้ที่มีคุณสมบัติมีจำนวน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ทั้งสิ้น 13 ราย พร้อมกันนี้ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีบันทึกส่งบัญชีรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติทั้ง 13 ราย พร้อมทั้งข้อมูลบุคคลและประวัติการรับราชการไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) พิจารณาจากข้อมูลส่วนบุคคล โดยเมื่อพิจารณาคุณสมบัติในด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่งระดับ 10 ของผู้ที่มีคุณสมบัติทั้ง 13 ราย โดยเรียงลำดับตามอาวุโส ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุโสสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ส่วนนายมานิต มีอาวุโสสูงอยู่ในลำดับที่ 11 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้พิจารณาบัญชีรายชื่อที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยเสนอมา แล้วเห็นว่าผู้มีรายชื่อทั้ง 13 ราย เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งรองปลัด กระทรวงหรืออธิบดี

(มีต่อ)

(ต่อ)

มาแล้วทั้งสิ้น ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประวัติการรับราชการเหมาะสม มีศักยภาพที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจเลือกข้าราชการรายใดก็ได้ในบัญชีรายชื่อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เห็นว่ามีความเหมาะสมเพื่อเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (คณะรัฐมนตรี) พิจารณานุมัติแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยต่อไป แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุโสในราชการอยู่ในลำดับที่ 1 ส่วนนายมานิต มีอาวุโสอยู่ในลำดับที่ 11 แต่ตามหลักเกณฑ์แจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0708.1/ว 11 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2542 ก็ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า องค์ประกอบในเรื่องอาวุโสนั้น

(มีต่อ)

(ต่อ)

จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งก็ได้ แต่หากนำมาประกอบการพิจารณา ก็ให้น้ำหนักความสำคัญน้อยกว่าองค์ประกอบด้านอื่นๆ โดยให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาเป็นองค์ประกอบสุดท้าย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 พิจารณาบัญชีรายชื่อรองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี และผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่ปลัดกระทรวงมหาดไทย เสนอมาแล้ว เห็นว่า นายมานิตเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการดี ยึดธรรมาภิบาลในการบริหารราชการ มีภาวะผู้นำ กล้าตัดสินใจ และกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีคุณธรรม มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถ มีการวางระบบการทำงานที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

(มีต่อ)

(ต่อ)

เป็นผู้เหมาะสมและสมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยไม่ได้นำองค์ประกอบเรื่องความอาวุโสในราชการมาประกอบการพิจารณา การใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นไปโดยชอบตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0708.1/ว 22 ลงวันที่ 30 กันยายน 2540 ที่ นร 0708.1/ว 11 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2542 และที่ นร 1004.1/ว 9 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2548 แล้ว

**การเลื่อนวิทยฐานะสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา**

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.350/2562

เมื่อผู้ฟ้องคดีส่งผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงแล้วครั้งที่ 2 ในวันที่ 1 ต.ค. 2550 โดยคณะกรรมการประเมินผลงานฯ และคณะกรรมการ
ศึกษาธิการจังหวัด (อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เดิม) เห็นว่า ผลงาน
ดังกล่าวสมบูรณ์และผ่านเกณฑ์แล้ว คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
ย่อมต้องอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเลื่อนวิทยฐานะไม่ก่อนวันที่ 1 ต.ค. 2550 ตาม
ข้อ 6 ของหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ที่มีวิทยฐานะฯ ลงวันที่ 29 ธ.ค. 2548

(มีต่อ)

(ต่อ)

ดังนั้น มติและคำสั่งที่เลื่อนและแต่งตั้งวิทยฐานะผู้ฟ้องคดีไม่ก่อน
วันที่ 12 พ.ย. 2550 ซึ่งเป็นวันที่ศึกษาธิการจังหวัดแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ
ผลการมีมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่มีมติเห็นชอบเลื่อนและ
แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีมีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชำนาญการพิเศษ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(4) **หลักความมั่นคง** ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องมีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ มีหลักประกันที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกออกจากราชการโดยไม่มีความผิด ความมั่นคงจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ยังได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการได้รับบำเหน็จบำนาญเมื่อออกจากราชการ

(5) **หลักความเป็นกลางทางการเมือง** โดยไม่ถูกแทรกแซงหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง
อย่างไรก็ตาม ข้าราชการต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทั้งนี้ต้องถือว่า นโยบายของรัฐบาลนั้น เป็นการแสดงออกโดยเจตนารมณ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน และเมื่อรัฐบาลชุดใดเข้ามาบริหารประเทศ ข้าราชการซึ่งเป็นกลไกของรัฐบาลต้องปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

เมื่อคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หน่วยงานทางปกครองก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี การกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องใดที่ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีย่อมถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.89/2549)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.89/2549

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และเห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. **นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในข้าราชการพลเรือน** ซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือ นักบริหารระดับสูงได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 – 11 โดยในระยะแรกให้นำระบบนี้มาใช้กับกลุ่มที่ 1 คือ นักบริหารระดับ 9 ก่อน โดยสำนักงาน ก.พ. จะเป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง และ**ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารใน 4 ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์** (คือ ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร นบส.ที่ก.พ.จัด)

(มีต่อ)

(ต่อ)

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ **โดยส่วนที่เพิ่มเติมคือ** ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรองหรือผู้ที่ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้ สมัครเข้ารับการคัดเลือกส่วนราชการละ 1 – 2 ชื่อ มีคุณสมบัติที่จะเข้า รับการคัดเลือกได้ด้วย โดยไม่จำเป็นต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก ทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน

จึงมีปัญหว่า การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดหลักเกณฑ์การ คัดเลือกผู้บริหารระดับสูงนอกเหนือจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(มีต่อ)

(ต่อ)

ซึ่งปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอ้างว่า มติคณะรัฐมนตรีข้างต้นไม่มีผลบังคับให้คณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในเรื่องการจัดตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่ง ตามมาตรา 57 มาตรา 58 มาตรา 59 และมาตรา 60 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. 2535 ต้องถูกจำกัดหรือถูกตัดทอนอำนาจที่มีอยู่ตาม กฎหมายได้

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรสูงสุด ที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญ เมื่อคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบแผนดำเนินการใช้

(มีต่อ)

(ต่อ)

ระบบนักบริหารระดับสูงดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปคณะกรรมการในฝ่ายบริหารและมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารงานบุคคลดังกล่าว แต่หากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. เห็นว่า แผนการดำเนินการใช้ระบบนักบริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบนั้นยังไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการให้มีระบบผู้บริหารระดับสูง ก็อาจเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อไปได้

(มีต่อ)

(ต่อ)

เมื่อคณะรัฐมนตรีมิได้มีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นประการอื่น คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูงกลุ่มที่ 1 (นักบริหารระดับ 9) ให้แตกต่างไปจากหลักการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นนโยบายได้ และการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมดังกล่าวยังไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ตามประกาศของสำนักงาน ก.พ. จึงพิพากษาให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร 9

กระบวนการดำเนินการทางวินัย

**“ขณะรับราชการกระทำความผิดวินัยร้ายแรง แม้จะออกจาก
ราชการไปแล้วก็ยังดำเนินการทางวินัยได้ไม่ว่าจะมีการกล่าวหา
ก่อนหรือภายหลังออกจากราชการไปแล้วก็ตาม”**

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อมีการกระทำความผิดวินัย
ย่อมต้องถูกดำเนินการทางวินัยเสมอ เนื่องจากการดำเนินการทาง
วินัยไม่มีอายุความ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจดำเนินการทางวินัยได้
แม้ว่าข้าราชการผู้นั้นจะได้กระทำความผิดวินัยมานานแล้วก็ตาม ทั้งนี้
เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มิได้กำหนด
เรื่องอายุความของการดำเนินการทางวินัยไว้

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๕๖/๒๕๕๖)

แม้ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยจะได้ออกจากราชการไปแล้ว (มิใช่ตาย) ผู้บังคับบัญชาก็ยังสามารถดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑) ก่อนออกจากราชการมีการกล่าวหาเป็นหนังสือว่า ขณะรับราชการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีกรณี ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทไม่เกี่ยวกับราชการ หรือความผิดลหุโทษ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๒๙/๒๕๕๑

เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า ขณะที่ผู้ฟ้องคดีรับราชการครู ผู้ฟ้องคดีถูกฟ้องเป็นคดีอาญาข้อหาทำคำรับรองแบบแปลนและรายงาน คำนวณโครงสร้างอาคารอันเป็นเท็จ และข้อหาเป็นผู้มีวิชาชีพออกแบบ ควบคุมการก่อสร้าง ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ทำให้อาคาร ดังกล่าวถล่มเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับอันตรายสาหัสเป็นจำนวน มาก ศาลจังหวัดนครราชสีมาพิพากษาให้จำคุกผู้ฟ้องคดี ๒๐ ปี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน) จึงได้มีคำสั่ง ที่ ๒๑๙๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนผู้ฟ้องคดีกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดีอาญา ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนเสนอให้ชะลอการดำเนินการ (มีต่อ)

(ต่อ)

ทางวินัยเพื่อรอฟังคำพิพากษาของศาลฎีกา แม้ศาลฎีกาจะมีคำพิพากษายกฟ้องในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีย่อมมีอำนาจดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๘/๒๕๕๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๓) ได้สั่งการให้สืบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจากนาง ส. และนาง ข. โดยอ้างว่าจะนำไปช่วยเหลือให้น้องชายนาง ส. สอบเข้าเป็นตำรวจได้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัยก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับการอนุมัติให้ลาออกจากราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาและดำเนินการทางวินัยผู้ฟ้องคดีต่อไปได้ เสมือนว่าผู้ฟ้องคดียังมิได้ออกจากราชการ แม้ภายหลังผู้ฟ้องคดีจะลาออกจากราชการไปแล้ว ตามมาตรา ๑๐๖ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๕๖/๒๕๕๖

ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งวิศวกรไฟฟ้า ๕ ได้ถูกบริษัท ข. ร้องเรียนต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ผู้ฟ้องคดีได้เรียกรับเงินเพื่อตอบแทนการให้ความสะดวกในการส่งมอบงานที่รับจ้าง

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า แม้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากราชการไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ซึ่งไม่มีสถานภาพเป็นข้าราชการแล้วก็ตาม แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ยังคงมีอำนาจดำเนินการสืบสวน

(มีต่อ)

(ต่อ)

หรือดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดีต่อไปได้เสมือนว่าผู้ฟ้องคดียังมิได้ออกจากราชการตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมีอำนาจดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐๖ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นการสั่งลงโทษตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตาม พ.ร.บ. รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่ารายงานการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย แม้ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลาออกจากราชการไปแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดี

(มีต่อ)

(ต่อ)

ลาออกจากราชการก่อน แล้วจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ เพราะเหตุอื่น กรณีจึงเห็นได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๑๒๖/ ๒๕๔๗ ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ลาออกจาก ราชการ ได้กระทำโดยชอบด้วยมาตรา ๓๐๑ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๖ (๖) ของระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวัน ออกจากราชการของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นไปตาม กระบวนการ ขั้นตอนหรือวิธีการที่กำหนดแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมี อำนาจสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีคำสั่ง ให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการก่อน

๒) ภายหลังจากที่ข้าราชการผู้นั้นได้ออกจากราชการไปแล้ว ได้มีการกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาว่า ขณะรับราชการได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือกระทำความ ผิดทางอาญา ผู้มีอำนาจมีอำนาจดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ เสมือนว่ายังมีได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวน ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายใน ๓ ปี นับแต่วันออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาตายในระหว่างการสอบสวน
ให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นเป็นอันยุติ แต่ให้คณะกรรมการ
สอบสวน และผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ
รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อไปเท่าที่
สามารถจะกระทำได้แล้วทำความเห็นเสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัด
เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วแต่กรณี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๕/๒๕๔๙

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาง พ. เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ และถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่าง
ร้ายแรง และคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรลงโทษไล่ออก
จากราชการ แต่ อ.ก.พ.จังหวัดพัทลุงยังไม่ได้พิจารณาวินิจฉัยตาม
มาตรา ๑๐๔ วรรคสอง (๓) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๓๕ นาง พ. ได้ถึงแก่ความตายเสียก่อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
(ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง) จึงส่งรายงานการสอบสวนทางวินัยนาง พ.
และสรุปความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย พร้อมทั้งเอกสาร
หลักฐานที่เกี่ยวข้องไปให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณา

(มีต่อ)

(ต่อ)

ดำเนินการเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยว่า ตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๔/๑๔๔๕๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ซึ่งรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้านาง ฟ. ไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อน จะต้องได้รับโทษไล่ออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ซึ่งเป็นทายาทของนาง ฟ. จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอดของนาง ฟ. ตามมาตรา ๕๓ แห่ง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เหตุที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ไม่ได้รับเงินบำเหน็จตกทอดของนาง ฟ. จึงมิได้เกิดจากการดำเนินการทางวินัยนาง ฟ. ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (จังหวัดพัทลุง) โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

“ต้องมีการกล่าวหา ก่อน จึงจะดำเนินการทางวินัยได้”

การจะดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คนใดคนหนึ่งได้นั้น ก็ต่อเมื่อมีการกล่าวหาว่าคนเหล่านี้กระทำความผิดวินัยเสียก่อน ซึ่งการกล่าวหา นั้นจะปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือไม่ก็ได้ และข้อกล่าวหา นั้น จะมีพยานหลักฐานหรือไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนก็ได้

๑) ถ้าการกล่าวหา นั้นยังเป็นที่สงสัย หรือยังไม่มีพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยหรือไม่ ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการ สืบสวนว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่

การสืบสวนข้อเท็จจริงจึงเป็นวิธีการดำเนินการก่อน
การดำเนินการทางวินัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๒๖/๒๕๕๓

การดำเนินการทางวินัยเกิดขึ้นเมื่อเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัย ไม่รวมถึงการสืบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ว่า กรณีใดมีมูลที่ควรกล่าวหาเป็นการกระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งเป็นขั้นตอน ก่อนการดำเนินการทางวินัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๒๕/๒๕๕๖

การสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวมีลักษณะเป็นการสืบสวนเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่ากรณีที่มีการร้องเรียนมีมูลความผิดทางวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลความผิดทางวินัย ก็จะเริ่มดำเนินการทางวินัยต่อไป การสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเป็นขั้นตอนก่อนการดำเนินการทางวินัย ไม่ถูกบังคับให้ต้องแจ้งข้อกล่าวหาหรือปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ดังเช่นการดำเนินการทางวินัย ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงมิได้แจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่เรียกผู้ฟ้องคดีไปให้ถ้อยคำ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการเลือกปฏิบัติกับผู้ฟ้องคดีโดยไม่เป็นธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น จึงไม่อาจรับฟังได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๘๕/๒๕๕๖

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีข้าราชการครูของวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น จำนวน ๘ คน ได้จัดทำบันทึกข้อความวิทยาเขตอาชีวศึกษาขอนแก่น ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ (ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น) ร้องเรียนกล่าวหาผู้ฟ้องคดีว่าเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๐๑.๕๓ นาฬิกา ผู้ฟ้องคดีได้อาละวาดส่งเสียงดัง ทบประตู่ห้องพักและทำลายทรัพย์สินในห้องพักชั้นที่ ๓ และชั้นที่ ๔ ของอาคารพลตที่พักอาศัยของข้าราชการครู ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี กรณีจึงถือได้ว่าได้มีการกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาจะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีและมีหน้าที่ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า

(มีต่อ)

(ต่อ)

กระทำผิดวินัย จึงมีหน้าที่ที่จะต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีร้องเรียนกล่าวหาดังกล่าวมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยหรือไม่ ตามนัยมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ประกอบมาตรา ๙๙ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เมื่อบันทึกข้อความวิทยาเขตอาชีวศึกษาขอนแก่น ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ เป็นหนังสือร้องเรียนกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อาศัยเหตุหรือนำเอาเรื่องเรียนกล่าวหาตามบันทึกข้อความดังกล่าวมาเป็นเหตุในการออกคำสั่งวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริง และต่อมา

(มีต่อ)

(ต่อ)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) นำผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไปเป็นเหตุในการออกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ เพื่อทำการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นกระบวนการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยที่ชอบด้วยกฎหมาย

๒) ถ้าการกล่าวหานั้นมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นว่ามีมูล
เป็นความผิดทางวินัย ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๙๙/๒๕๕๔

แม้ไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานว่าได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
สืบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีการร้องเรียนกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัย
ก่อนการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ร้ายแรงผู้ฟ้องคดี แต่
ปรากฏว่าได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของ
โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” และผลจากการตรวจสอบปรากฏว่ามีการ
จัดซื้อจัดจ้างโดยไม่เป็นไปตามขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง อันเป็นกรณีที่
ถือได้ว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
เนื่องมาจากการจัดซื้อจัดจ้าง ฉะนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็น

(มีต่อ)

(ต่อ)

ผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งกรมสามัญศึกษาลงวันที่ ๒๕ มีนาคม
๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีตาม
วิธีการที่เห็นสมควรแล้วตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง ประกอบกับ
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ประเภทการดำเนินการทางวินัย แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑) การดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการส่วนท้องถิ่นจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ได้ แต่ก่อนลงโทษ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วย **ทั้งนี้** เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๑/๒๕๕๕

เมื่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่แต่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ (ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด) ได้รายงานผลการสืบสวนพร้อมความเห็นให้ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ รับทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ กลับมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ (ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี) รับทราบผลการสืบสวนและความเห็นของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรีที่เห็นด้วยกับระดับโทษดังกล่าว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งโรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรี ที่ ๑๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีตามความเห็นของคณะกรรมการสืบสวน และ

(มีต่อ)

(ต่อ)

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยไม่ได้ดำเนินการสอบสวนถึงความผิดทางวินัยหรือเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีรับทราบข้อกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดทางวินัยและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องให้โอกาสแก่คู่กรณีที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานในกรณีมีคำสั่งทางปกครองนั้นอาจกระทบสิทธิของตน

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้บังคับบัญชาไม่ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรับทราบข้อกล่าวหาและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ในชั้นสอบสวน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าว ถือเป็นขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ ย่อมไม่อาจถือได้ว่าเป็นกระบวนการสอบสวนเพื่อให้คำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒/๒๕๖๒

การลงโทษว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่ถูกผู้ฟ้องคดีได้ใช้อำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิและหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีอันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนเมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลทั้ง ๖ ราย เป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและผู้ถูกฟ้องคดีใช้ประกอบการวินิจฉัยความผิดของผู้ฟ้องคดี จึงต้อง

(มีต่อ)

(ต่อ)

แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ดังนั้น การไม่ได้แจ้งให้ทราบถึงการมีอยู่ของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลทั้ง ๖ ราย จึงถือได้ว่าเป็นกรณีไม่ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งก่อนออกคำสั่งทางปกครอง และไม่ใช้กรณีที่เป็นข้อยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบ กรณีจึงขัดต่อมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันประกอบข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสองของประกาศฉบับดังกล่าว การที่มีหนังสือว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

**๒. การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยหลักต้อง
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ยกเว้นกรณีความผิด
ปรากฏชัดแจ้งไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือ
งดการสอบสวนก็ได้**

**ความผิดปรากฏชัดแจ้งที่ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนหรืองดการสอบสวน ได้แก่**

(๑) กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลา
เกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และ
ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่า
ไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติ
ตามระเบียบของทางราชการ

(๒) กระทำความผิดวินัยร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือ
ต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวน

(๓) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษา
ถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒/๒๕๖๐

หลักฐานสมุดลงเวลาการปฏิบัติราชการ (ปก.๑) และสมุดขออนุญาตไปราชการของสำนักงานพัฒนาชุมชนกิ่งอำเภอลำทะเมนชัย ปรากฏว่าตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีมิได้ลงชื่อในสมุดลงเวลาปฏิบัติราชการ และในวันที่ ๒๘ ถึงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าป่วย ผู้ฟ้องคดีก็ได้ยื่นใบลาป่วย ส่วนในวันที่ ๔ วันที่ ๘ และวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้ออกไปปฏิบัติราชการในพื้นที่นั้น ผู้ฟ้องคดีก็ได้ลงชื่อขออนุญาตไปราชการในพื้นที่แต่อย่างใด การที่ผู้ฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติราชการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ พฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีจึงถือว่า

(มีต่อ)

(ต่อ)

ผู้ฟ้องคดีขาดราชการ อันเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘ เป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแล้ว ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้ ตามข้อ ๔ ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเกินกว่า ๑๕ วัน ซึ่งเป็นความผิดปรากฏชัดแจ้ง แม้จะไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือองค์การสอบสวน แต่ก็ต้องดำเนินการสืบสวนเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงและสาเหตุในการละทิ้งหน้าที่ราชการด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๗๔/๒๕๖๐

ในกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน แม้จะมีได้กำหนดวิธีสืบสวนไว้ แต่ก็ชอบที่จะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงและเหตุในการละทิ้งหน้าที่ราชการ เมื่อไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะศาลพระ) ได้สืบสวนหาข้อเท็จจริงจากบุคคล

(มีต่อ)

(ต่อ)

ที่เกี่ยวข้อง แต่รับฟังแต่เพียงหนังสือของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะศาลพระ ซึ่งระบุแต่เพียงว่าผู้ฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ รวม ๑๕๔ วัน โดยไม่ส่งใบลาหรือไม่แจ้งเหตุที่ไม่มาปฏิบัติราชการ กรณีจึงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๑ (๒) ของประกาศดังกล่าว ประกอบกับผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งว่าภายหลังที่หายจากการป่วย ผู้ฟ้องคดีได้กลับมาปฏิบัติราชการปกติ แต่ถูกขัดขวางมิให้ยื่นใบลาและลงเวลาปฏิบัติราชการ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมีข้อโต้แย้งในเรื่องที่ถูกกล่าวหา แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้อีกโอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนออกคำสั่งกรณีจึงไม่เป็นไปตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้

(มีต่อ)

(ต่อ)

ตามข้อ ๓๑ (๒) ของประกาศดังกล่าว ประกอบมาตรา ๓ และ
มาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
คำสั่งลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๘ จึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่ชอบ
ด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (คณะกรรมการพนักงาน
ส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี) ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยไม่ได้
ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้ไขการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ให้ถูกต้อง จึงเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน

**คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องมีการตั้งเรื่อง
ที่กล่าวหา** เรื่องที่กล่าวหา หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรม
แห่งการกระทำที่กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย
การตั้งเรื่องกล่าวหาเป็นขั้นตอนที่จำเป็นไม่ว่าจะเป็นกรณีความผิด
วินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม จะต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า
ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยในเรื่องใด เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหา
รู้ตัวและมีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้

“เรื่องที่กล่าวหา” นั้น ไม่ใช่ฐานความผิด แต่เป็นเรื่องราวหรือ
การกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ดังนั้น ในการ
ตั้งเรื่องกล่าวหาในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจึงควรระบุ

(มีต่อ)

(ต่อ)

แต่เพียงเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดเท่านั้น ไม่ควรอนุมัตราว่าด้วยวินัย หรือฐานความผิด การอนุมัตราว่าด้วยวินัยหรือฐานความผิดนั้น ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไปกำหนดบทมาตราว่าด้วยวินัยหรือฐานความผิดไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเสียแต่แรกแล้ว อาจกลายเป็นการจำกัดขอบเขตของการสอบสวนให้อยู่ในบทมาตราว่าด้วยวินัยหรือฐานความผิดที่กำหนดไว้ ถ้าพบการกระทำผิดที่เกินกว่านั้นจะเกิดปัญหาว่าเป็นการสอบสวนเรื่องอื่นหรือพิจารณาลงโทษในเรื่องอื่นที่ไม่ใช่เรื่องที่ให้สอบสวน

การนำพฤติการณ์นอกเหนือจากที่ปรากฏในเรื่องที่กล่าวหา มารวมพิจารณาเพื่อลงโทษ ทำให้คำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๒๓/๒๕๕๔

การจะลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการจะต้องเป็นพฤติการณ์แห่งการกระทำที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดซึ่งจะต้องอยู่ในขอบเขตของเรื่องที่ถูกกล่าวหา นั้น หาใช่พฤติการณ์แห่งการกระทำอื่นๆ ที่มีใช้เรื่องที่ถูกลกล่าวหาเป็นฐานความผิดเพื่อออกคำสั่งเพิ่มโทษแต่อย่างใด ซึ่งการเมาสุราเสียราชการเกิดเรื่องเสียหายเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจ เดิม)

(มีต่อ)

(ต่อ)

ได้กำหนดระดับการลงโทษของข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัยไว้ตามบัญชีแนบท้ายหนังสือ ตร.ที่ ๐๕๒๒.๔๑/๗๓๖๖ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ โดยกำหนดระดับการลงโทษเกี่ยวกับการเสพสุราไว้ในข้อ ๘.๑ ให้ปลดออก ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อุปินิจสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ อันเป็นโทษที่หนักกว่าการปลดออกจากราชการ จึงไม่เป็นไปตามระดับการลงโทษตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจ เดิม) ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจนำพฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ฟ้องคดีในอดีตกรณีที่เคยถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย โดยมีส่วนร่วมพัวพันในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้บังคับบัญชาและได้ถูกลงโทษกักขัง ๖๐ วัน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ซึ่งเป็นการถูกลงโทษทางวินัยในอดีตที่ผ่านมา และเป็นเรื่องที่มีได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในครั้งนี้มาเป็นฐานความผิดเพื่อออกคำสั่งเพิ่มโทษจากปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการ ซึ่งเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบข้อ ๔ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓/๒๕๕๕

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่าไม่ให้เกียรติแก่เพื่อนครูด้วยกัน ใช้วาจาหยาบคายต่อหน้านักเรียนทั้งห้องและเพื่อนครู และไม่รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษกรณีของผู้ฟ้องคดีที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีได้นำเอาเรื่องและผู้ฟ้องคดีทำโทษเด็กนักเรียนด้วยการตี ซึ่งเป็นเรื่องที่นอกเหนือจากข้อกล่าวหาที่ได้มีการสืบสวนข้อเท็จจริงมาพิจารณาลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี ตามคำสั่งลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยไม่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวต่อผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตาม

(มีต่อ)

(ต่อ)

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ และนอกจากนี้ ยังได้กล่าวอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเคยถูกลงโทษภาคทัณฑ์และตัดเงินเดือนในความผิดวินัยกรณีอื่นมาเป็นเหตุลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีในครั้งนี้ด้วย

การพิจารณาความผิดและลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีกรณีนี้จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ คำสั่งลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ที่ให้ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย

“คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีผลทำให้การดำเนินกระบวนการทางวินัยโดยอาศัยผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว เช่น การมีมติและมีคำสั่งลงโทษผู้ที่ถูกสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย”

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยผู้ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๗๓๘/๒๕๕๕

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ (ปลัดกระทรวงสาธารณสุข) ได้มีคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๙๑๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยระบุไว้ในข้อ ๑ ว่า มอบอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ให้ผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นาย อ.) ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุขในราชการของ (มีต่อ)

(ต่อ)

หน่วยงานตาม (๑) – (๑๒) กรณี จะเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ มิได้มอบอำนาจให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นาย ธ.) ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ แต่อย่างใด **ดังนั้น** การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓๔๗๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรงผู้ฟ้องคดี โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ให้ปฏิบัติราชการแทน จึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓๔๗๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรงผู้ฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓/๒๕๕๘ (ประชุมใหญ่)

เมื่อปรากฏว่าผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์มิได้เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมตำรวจให้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีได้ การที่ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์เป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยผู้ไม่มีอำนาจ อันมีลักษณะเป็นการออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ย่อมส่งผลให้การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งดังกล่าว รวมทั้งการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีที่ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาโดยอาศัยผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว เป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปในขณะเดียวกัน **ดังนั้น** คำสั่งลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่ไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการ
สอบสวนทางวินัย

“กรรมการสอบสวนทางวินัย ต้องมีคุณสมบัติ
ตามที่กฎหมายกำหนด และมีจำนวนอย่างน้อย ๓ คน”

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบสวนและพิจารณาความผิดวินัย
สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า
การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือน
สามัญ **ประกอบด้วย** ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีก
อย่างน้อย ๒ คน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีที่มี
เหตุผลความจำเป็นจะแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการจาก
ข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้

เหตุผลที่ให้แต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนเป็นเพราะจะได้
เป็นหลักประกันแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้รับ
ความคุ้มครองและความเป็นธรรมในการสอบสวนจากคณะกรรมการที่
เป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนเช่นเดียวกัน **(มีต่อ)**

(ต่อ)

ข้าราชการฝ่ายพลเรือน ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการตำรวจ
ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๘/๒๕๔๗ (ประชุมใหญ่)

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีซึ่งแม้จะเป็นข้าราชการระดับ ๑๑ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ก็ต้องนำหลักเกณฑ์ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ฯ ที่สามารถใช้ได้มาใช้ทั้งหมด โดยเฉพาะในส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งถือเป็นสาระสำคัญของการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย **โดย กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ฯ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา กำหนดว่า คณะกรรมการสอบสวนอย่างน้อยต้องมี ๓ คน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนทั้งหมด** กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงต้องแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนอย่างน้อย ๓ คน ประธานกรรมการสอบสวนต้องดำรงตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา **(มีต่อ)**

(ต่อ)

ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมิได้แต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งเป็นประธาน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งให้ ปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีได้เป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือน และมีได้เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประธานกรรมการ จึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ของระเบียบข้างต้น ประกอบกับข้อ ๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ฯ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แต่งตั้งจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน จำนวนอย่างน้อย ๓ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการสอบสวน อย่างน้อยอีก ๒ คน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ...

ข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล) ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๔๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ให้แต่งตั้งจากพนักงานส่วนตำบลในสังกัด กรณีมีเหตุผลความจำเป็น หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนพิจารณา หรือเพื่อความยุติธรรม การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอาจแต่งตั้งจากพนักงานส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนโดยได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดก็ได้...

กรณีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ถูกกล่าวหา จึงเป็น กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น ที่ไม่อาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนที่มา จากพนักงานส่วนตำบลได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๐/๒๕๕๒

เมื่อผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาและจะต้องเป็นผู้ถูกสอบสวน ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกง และเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายก องค์การบริหารส่วนตำบล หากให้มีการแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบล เป็นกรรมการสอบสวนในกรณีผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่การสอบสวนหรืออาจเสียความ ยุติธรรมได้ จึงถือได้ว่า กรณีดังกล่าวมีเหตุจำเป็นต้องพิจารณาแต่งตั้ง คณะกรรมการดังกล่าวจากข้าราชการพลเรือนและ/หรือพนักงานเทศบาล มิใช่พนักงานส่วนตำบล

**องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนต้องมีครบถ้วน
ตามที่กฎหมายกำหนด**

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย แต่ในระหว่างดำเนินการสอบสวนปรากฏว่า มีกรรมการพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนเป็นเหตุให้องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนไม่ครบตามกฎหมาย ส่งผลให้การสอบสวนนั้นเสียไป และมีผลให้คำสั่งลงโทษและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๖๕๐/๒๕๕๕

กรรมการสอบสวนทางวินัย มีจำนวน ๔ คน เมื่อกรรมการที่แต่งตั้งคนหนึ่งไม่ได้รับความยินยอมจากต้นสังกัด จึงเหลือกรรมการสอบสวนเพียง ๓ คน และในระหว่างดำเนินการสอบสวน นาย ส. ซึ่งเป็นประธานกรรมการได้ถูกคำสั่งให้ออกจากราชการ คณะกรรมการสอบสวนจึงได้มีการประชุมเลือกนาย ค. เป็นประธานกรรมการแทนนาย ส. กรณีจึงเห็นได้ว่าในขณะนั้นคณะกรรมการสอบสวนคงเหลือกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนเพียง ๒ คน เท่านั้น จึงมีองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบจำนวน ๓ คน เมื่อไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มตัวกรรมการสอบสวน การสอบสวนทั้งหมดจึงเสียไปตามข้อ ๖๓ ของประกาศคณะกรรมการส่วนตำบล จังหวัดสระบุรี...

(มีต่อ)

(ต่อ)

ดังนั้น เมื่อกระบวนการสอบสวนทางวินัยมีที่มาจาก คณะกรรมการสอบสวนที่มีองค์ประกอบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยอมทำให้ผลการพิจารณาสอบสวนทางวินัยที่เกิดจาก คณะกรรมการสอบสวนยอมเสียไปด้วย การที่คณะกรรมการสอบสวน ได้รายงานผลการสอบสวนเห็นควรลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจาก ราชการ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบด้วย แล้วเสนอความเห็นต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสระบุรี) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติเห็นชอบให้ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ซึ่งต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน) ได้มี คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิจารณาให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาดินที่ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๗๖๔/๒๕๕๘

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (นายกเทศมนตรี...) ที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยของ ผู้ฟ้องคดีตามคำสั่ง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ และคำสั่ง ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินการทาง วินัยชุดเดียวกัน โดยมีผู้ทำหน้าที่กรรมการสอบสวนเพียงสองคน คือ นาย พ. เป็นประธานกรรมการ และนาย ม. เป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนพันจ่าโท ค. เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ดังนั้น พันจ่าโท ค. จึงมีฐานะเป็นเพียงผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งการ แต่งตั้งข้าราชการไม่ว่าจะให้มีหน้าที่เป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีได้ระบุให้เป็นกรรมการสอบสวนด้วย ย่อมทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้ง

(มีต่อ)

(ต่อ)

เป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่มีอำนาจหน้าที่ในอันที่จะทำการสอบสวนได้ ต่อมาหลังจากพันจ่าโท ค. ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มีคำสั่งลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ แต่งตั้งนาย ว. เป็นผู้ช่วยเลขานุการแทนพันจ่าโท ค. โดยมีได้แต่งตั้งให้นาย ว. เป็นกรรมการสอบสวนแต่อย่างใด **ดังนั้น** คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ คำสั่งลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ และคำสั่งลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ จึงประกอบด้วยกรรมการที่มีอำนาจสอบสวนตามกฎหมายเพียงสองคนเท่านั้น อันเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนที่มีจำนวนน้อยกว่าสามคนซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๓ ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดอำนาจเจริญ เรื่อง หลักเกณฑ์

(มีต่อ)

(ต่อ)

และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ ส่งผลให้องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยของผู้ฟ้องคดีข้างต้นไม่ครบตามองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมทำให้คำสั่งดังกล่าวข้างต้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป

ฉะนั้น เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๘ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการมีผลมาจากการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

กรรมการสอบสวนต้องมีความเป็นกลาง

“คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยถือเป็นคณะกรรมการ
ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องมีความ
เป็นกลาง”

คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยถือเป็นคณะกรรมการ
ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ดังนั้น จึงต้องมี
ความเป็นกลาง ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่ง
พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้
เพื่อเป็นหลักประกันแห่งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะได้รับ
การพิจารณาโดยปราศจากอคติ

กรณีเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบสวน
ทางวินัยในเรื่องที่เคยให้ความเห็นมาก่อน ถือว่ามีความ
ไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๘๓๒ - ๘๓๗/๒๕๕๖

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย พ. ประธานกรรมการสอบสวน
เคยเป็นประธานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาซื้อโปรแกรมสำเร็จรูป
เพื่อการบริหารสถานศึกษา และนาย อ. กรรมการสอบสวนเคยเป็น
คณะกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการดังกล่าวได้รายงานต่อ
ผู้ถูกฟ้องคดี (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) ว่า ไม่เห็นด้วยที่จะซื้อ
โปรแกรมบริหารโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ PrimeAd มาใช้งาน
เนื่องจากโปรแกรมมีราคาสูงเกินไปและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
ที่จะนำไปใช้งานได้จริง ควรดำเนินการจัดจ้างแทนการจัดซื้อ **(มีต่อ)**

(ต่อ)

จึงเป็นกรณีที่บุคคลทั้งสองได้รู้เห็นในเนื้อหาของเรื่องที่สอบสวน
มาก่อนและเคยมีความเห็นที่เป็นปรปักษ์กับความเห็นของผู้ฟ้องคดี
ทั้งหกในกรณีดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น เมื่อบุคคลทั้งสองได้รับแต่งตั้ง
ให้ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบสวนทางวินัย
ผู้ฟ้องคดีทั้งหก จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการที่มีอำนาจในการพิจารณา
ทางปกครองมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครอง
ไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

กรณีเป็นผู้บังคับบัญชาที่ถูกร้องเรียน ได้ให้ถ้อยคำในฐานะพยาน และเป็นผู้พิจารณาโทษรวมทั้งลงโทษผู้ร้องเรียน ถือว่ามีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาโทษทางวินัยมีความไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔๑/๒๕๕๕

ในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงดังกล่าว มีมูลเหตุมาจากการที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนผู้บริหารโรงเรียนศาลาวิทยา และคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูในสังกัดว่า กระทำการโดยมิชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีและเรื่องอื่นๆ อันถือได้ว่ากรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนศาลาวิทยาและคณะกรรมการในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูทุกคน ในสถานศึกษา ซึ่งในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีดังกล่าว (มีต่อ)

(ต่อ)

มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ใช้อำนาจพิจารณาโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีและได้ออกคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดี พฤติการณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นกรณีที่มีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาโทษไม่เป็นกลางและมีพฤติการณ์ที่มีเหตุให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองอาจจะทำการพิจารณาทางปกครองโดยไม่เป็นกลาง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงทำการพิจารณาดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้ฟ้องคดีไม่ได้ ตามมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการออกคำสั่งตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (มีต่อ)

(ต่อ)

ด้วยเหตุนี้ คำสั่งโรงเรียนสาธิตวิทยา ที่ ๒๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่สั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยจากผู้ที่เคยเป็น กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมาก่อน ถือว่ากรรมการสอบสวนทางวินัยมีความไม่เป็นกลางหรือไม่

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแบ่งออกได้เป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง ถือว่ากรรมการสอบสวนทางวินัย มีความไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๖๐๐/๒๕๕๔

เมื่อคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว **ดังนั้น** การดำเนินการสอบสวนวินัย และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงจึงเป็นการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

พิจารณาทางปกครอง ซึ่งบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการให้ไปพิจารณาทางปกครองจะต้องมีความเป็นกลาง หากผู้นั้นไม่มีความเป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน หรือมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ ประกอบกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้กำหนดระยะเวลาการสอบสวนรวมทั้งหมดเป็นเวลา ๒๗๐ วัน แต่ถ้าหากยังไม่แล้วเสร็จยังดำเนินการต่อไปได้อีกเพียงแต่ต้องรายงานให้ อ.ก.พ. กระทรวงทราบตามนัยข้อ ๑๒ วรรคสาม ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ ดังนั้น

(มีต่อ)

(ต่อ)

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้มีความจำเป็นถึงขนาดหากปล่อยให้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ หรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไข อีกทั้งในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งร้อยตำรวจเอก ส. และร้อยตำรวจ อ. ซึ่งเคยเป็นกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีมาเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีอีก เพราะข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดอุทัยธานี และข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรภาค ๖ ซึ่งอยู่สังกัดเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ฟ้องคดี มีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นกรณีไม่มี

(มีต่อ)

(ต่อ)

เจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ร้อยตำรวจเอก ส. และร้อยตำรวจเอก ข. ได้ ตามนัยมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๖) มีคำสั่งแต่งตั้งร้อยตำรวจเอก ส. และร้อยตำรวจเอก ข. เป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีอีก จึงทำให้การพิจารณาทางปกครองของร้อยตำรวจเอก ส. และร้อยตำรวจเอก ข. **ไม่มีความเป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน** กล่าวคือ ในการสืบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดี ร้อยตำรวจเอก ส. ในฐานะประธานกรรมการ และร้อยตำรวจเอก ข. ในฐานะกรรมการมีความเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีมีมูลเป็น การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เมื่อบุคคลทั้งสองได้รับแต่งตั้งให้เป็น

(มีต่อ)

(ต่อ)

คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงอีก โดยร้อยตำรวจเอก ส. เป็นประธานกรรมการ และร้อยตำรวจเอก ข.เป็นกรรมการเช่นเดิม ประกอบกับคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีเพียง ๓ คน บุคคลทั้งสองจึงเป็นเสียงข้างมาก **ดังนั้น** จึงทำให้ผลการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงย่อมคาดหมายได้อยู่แล้วว่าไม่อาจแตกต่างไปจากผลการสืบสวนข้อเท็จจริง

เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นการพิจารณาทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) นำผลการสอบสวนมาใช้พิจารณา ลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้คำสั่งของ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามคำสั่งตำรวจภูธรภาค ๖ ที่ ๓๒๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๕ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย นอกจากนี้ เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายกรัชมณตรี) มีคำสั่ง ยกอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๓๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๗/๒๕๕๖

เมื่อคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การดำเนินการทางวินัยและการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรงเป็นการพิจารณาทางปกครอง บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการพิจารณาทางปกครองจะต้องมีความเป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากผู้นั้นไม่มีความเป็นกลาง จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ การที่นาง ส. และนางสาว พ. ซึ่งเคยเป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อหาพยานหลักฐานในการสนับสนุนข้อกล่าวหา จึงเป็นผู้รู้ถึงเหตุการณ์ในขณะที่กระทำตามเรื่อง ที่กล่าวหาซึ่งถือว่ามีความร้ายแรงและขาดความเป็นกลาง มาร่วมเป็น

(มีต่อ)

(ต่อ)

กรรมการสอบสวนทางวินัยด้วย จึงเป็นการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกระบวนการสอบสวนทางวินัยถือเป็นขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการพิจารณาทางปกครองก่อนการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การที่คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งมีจำนวน ๔ คน แต่มีคณะกรรมการที่มีส่วนได้เสียร่วมพิจารณาอยู่ด้วยถึงสองคนย่อมเป็นที่คาดเดาได้ว่าผลการสอบสวนทางวินัยจะไม่แตกต่างไปจากผลการสอบสวนข้อเท็จจริง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีโดยมีคณะกรรมการที่ขาดคุณสมบัติในเรื่องความเป็นกลาง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี) นำข้อเท็จจริงที่ได้จากการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมารับฟังพิจารณาลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดี จึงเป็นเหตุให้คำสั่ง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๖ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลทำให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (นายกรัฐมนตรี) ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๓๔/๒๕๖๐

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งนาง ป. นาย พ. นาย ม. และนาย ร. ทำหน้าที่เป็นทั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงและกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีทั้งสอง โดยที่กรรมการทั้งสองคนดังกล่าวเป็นเสียงข้างมากในคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ผลการสอบสวนวินัยย่อมคาดหมายได้อยู่แล้วว่าไม่อาจแตกต่างไปจากผลการสอบข้อเท็จจริง กรรมการทั้งสองคนดังกล่าวจึงไม่มีความเป็นกลาง **ตามนัยมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙** อีกทั้งในการดำเนินการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้กำหนดระยะเวลาการสอบสวนรวมทั้งหมดเป็นเวลาสองร้อยเจ็ดสิบวัน หากยังไม่แล้วเสร็จ ก็ยังดำเนินการต่อไปได้เพียงแต่

(มีต่อ)

(ต่อ)

ต้องรายงานให้ อ.ก.พ. กระทรวงทราบ ตามนัยข้อ ๑๒ วรรคสาม ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา **ดังนั้น** การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็ไม่ใช้กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าออกไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ อีกทั้งข้าราชการในสังกัดเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีทั้งสองที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงไม่ใช้กรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการทั้งสองคนดังกล่าวได้ตามนัยมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ **ดังนั้น** เมื่อ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำผลการสอบสวนวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย มาใช้พิจารณาลงโทษผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงินจำนวน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน ไม่ชอบด้วย กฎหมาย เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.)) ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นกัน แต่ทั้งนี้ไม่ตัดอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะดำเนินการทางวินัยผู้ฟ้องคดีทั้งสองเสียใหม่ให้ถูกต้อง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๓๕/๒๕๖๐

แต่ทั้งนี้ นาย อ. และนาย ส. ที่เคยเป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริง เพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีมาเป็นกรรมการสอบสวนวินัย อย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีอีก ทั้งที่ ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ซึ่งอยู่สังกัด เดียวกันกับผู้ฟ้องคดีที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ฟ้องคดีมีอยู่เป็นจำนวน มาก จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน นาย อ. และนาย ส. ได้ตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีโดยมีนาย อ. และ นาย ส. เป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีอีก จึงทำให้ การพิจารณาทางปกครองของนาย อ. และนาย ส. ไม่มีความเป็นกลาง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เพราะในการสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดี นาย อ. และนาย ส. มีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำchimการ์ดโทรศัพท์มือถือทั้ง ๑๐ อัน ซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำโดยมิชอบพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๙ และเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเมื่อบุคคลทั้งสองได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงอีก โดยนาย อ. เป็นกรรมการ และนาย ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ ประกอบกับคณะกรรมการดังกล่าวมีเพียง ๓ คน บุคคลทั้งสองจึงเป็นเสียงข้างมาก จึงทำให้ผลการสอบสวน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ทางวินัยอย่างร้ายแรงย่อมคาดหมายได้อยู่แล้วว่าไม่อาจแตกต่างไปจากผลการสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม กระบวนการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีจึงมิได้กระทำโดยถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น โดยที่ปัญหาว่ากระบวนการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงกระทำโดยถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้นหรือไม่ ถือเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้กรณีจะไม่ได้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลปกครองสูงสุดสามารถหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามข้อ ๙๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นการพิจารณาทางปกครอง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่กรมราชทัณฑ์โดยมติ อ.ก.พ. กรมราชทัณฑ์ นำผลการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีมาใช้พิจารณาลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดี จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แนวทางที่สอง ไม่ถือว่ากรรมการสอบสวนทางวินัยมีความ

ไม่เป็นกลาง โดยมีเหตุผลว่า ไม่มีกฎหมายห้ามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยที่เคยเป็นกรรมการสืบข้อเท็จจริงมาก่อน และกรรมการทั้งสองชุดต่างมีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาเหมือนกัน จึงไม่ถือว่า มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองมีความไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙๕/๒๕๕๖

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกันกับคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคณะกรรมการสอบสวนรู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่ทำการสืบสวนข้อเท็จจริง ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าไม่ปรากฏพบบัญญัติมาตราใดหรือข้อใดห้ามคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็น **(มีต่อ)**

(ต่อ)

คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย เนื่องจากคณะกรรมการทั้งสองชุด
ก็มุ่งที่จะสืบสวนสอบสวนเพื่อหาความจริงว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัย
หรือไม่ เพื่อเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจเพื่อมีคำสั่งต่อไป อุทธรณ์
ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นนี้ฟังไม่ขึ้น

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๙๕๗/๒๕๕๙

ในการดำเนินการทางวินัย นั้น จะมีขั้นตอนในการรับประกันสิทธิ
ของผู้ถูกกล่าวหาโดยมีการให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบ
แก้ข้อกล่าวหาตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อปกป้องสิทธิ
ของตนต่อไปได้จนถึงในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครอง
ดังนั้น กรณีที่มีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงจำนวน ๓ คน รวมอยู่ใน
คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดี จึงไม่ถือว่ามิสภาพร้ายแรง
อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖
วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
จึงไม่กระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายของความเห็นของ
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
ที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบได้

(มีต่อ)

(ต่อ) นอกจากนี้ ศาลเห็นว่ากรณีการแต่งตั้งบุคคลคนเดียวกัน
เป็นทั้งผู้สืบสวนข้อเท็จจริงและคณะกรรมการสอบสวน ไม่ถือว่า
มีความไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๗๙/๒๕๕๒

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่ามีการแต่งตั้งพันตำรวจโท ช. เป็นผู้สืบสวน
ข้อเท็จจริงและเป็นคณะกรรมการสอบสวนด้วย ซึ่งการแต่งตั้งบุคคลคน
เดียวกันเป็นทั้งผู้สืบสวนข้อเท็จจริงและคณะกรรมการสอบสวนไม่เป็นธรรม
กับผู้ฟ้องคดี เห็นว่า กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความ
ใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวน
พิจารณา มิได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่ามีให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สืบสวน
ข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก แต่อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้ง
ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยอาจถูกคัดค้านได้ โดย
ผู้มีอำนาจออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยมีอำนาจที่จะพิจารณา

(มีต่อ)

(ต่อ)

คำคัดค้านว่า มีเหตุผลเพียงพอหรือไม่ และอาจสั่งให้กรรมการที่ถูก
คัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนหรือยกคำคัดค้านนั้นก็ได้
เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนแล้ว แต่ไม่ได้คัดค้านคณะกรรมการตามคำสั่ง
ดังกล่าว กรณีจึงเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ตั้งใจที่จะคัดค้านการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนมาตั้งแต่ต้น และเมื่อพิจารณาตามกระบวนการ
พิจารณาในการสอบสวนวินัยของคณะกรรมการดังกล่าวก็ไม่ปรากฏว่า
มีเหตุที่จะทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางแต่อย่างใด

ข้อสังเกต : ผู้บรรยายเห็นว่าการพิจารณาในรูปของคณะบุคคล การที่เจ้าหน้าที่ในคณะบุคคลนั้นมีลักษณะต้องห้ามอาจยังไม่ถึงขนาด ที่จะทำให้การกระทำของคณะบุคคลนั้น เป็นอันเสียไปทั้งหมด เว้นแต่ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มีข้อบกพร่องเรื่องคุณสมบัติถึงขนาดที่จะทำให้ ผลกระทบต่อการพิจารณามีมติของคณะบุคคลนั้น หรือปรากฏข้อเท็จจริง ว่า ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้มีข้อบกพร่องเรื่องคุณสมบัติมีส่วนสำคัญ ในการชั่งน้ำหนักมติคณะบุคคล

(อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๐๖/๒๕๕๙)

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันมิให้มีข้อพิพาทในประเด็นนี้เกิดขึ้น ผู้บรรยายมีข้อเสนอแนะว่า ควรหลีกเลี่ยงที่จะแต่งตั้งผู้ที่เคยเป็นกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงมาแล้ว ให้เป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก เพราะโดยสภาพภายนอก แล้ว บุคคลทั่วไปอาจเห็นว่าจะเกิดความลำเอียง หรือความมีอคติ ซึ่งถือว่าขัดต่อ หลักความเป็นกลางหรือขัดต่อหลักความยุติธรรมโดยธรรมชาติได้

กระบวนการสอบสวนพิจารณาทางวินัยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ผลเป็นอย่างไร

กระบวนการสอบสวนพิจารณาทางวินัยมีทั้งส่วนที่เป็นสาระสำคัญ อันจะทำให้เสียความเป็นธรรมซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามย่อมมีผลทำให้สำนวน การสอบสวนนั้นเสียไป เช่น เรื่ององค์ประกอบหรือคุณสมบัติของ คณะกรรมการสอบสวน เรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบ ข้อเท็จจริง (ข้อกล่าวหา) ตลอดจนพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา อย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานของตนเพื่อ แก้อข้อกล่าวหา หรือจะเป็นเรื่องการประชุมการลงมติ หรือการสอบปากคำ บุคคล ซึ่งดำเนินการไม่ถูกต้อง แต่หากกระบวนการสอบสวนนั้นมิใช่เป็น สาระสำคัญก็ย่อมไม่มีผลต่อสำนวนการสอบสวนแต่อย่างใด นอกจากนี้ ความสิ้นผลหรือการเสียไปของสำนวนการสอบสวนนั้นอาจเสียไปทั้งหมด

(มีต่อ)

(ต่อ)

หรือเสียไปเฉพาะตอนใดตอนหนึ่งที่ไม่ถูกต้องก็ได้ รวมทั้งยังเป็น
กรณีที่อาจแก้ไขให้สมบูรณ์ครบถ้วนได้ในภายหลังโดยการเริ่ม
กระบวนการสอบสวนใหม่ หรือดำเนินการเฉพาะตอนที่เสียไปเท่านั้น
 อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวนย่อมไม่กระทบกระเทือน
 ถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการ
 ที่ไม่ถูกต้อง

**กรณีไม่มีการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้
ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ไม่ถือเป็นข้อสาระสำคัญอันจะทำให้เสีย
ความเป็นธรรม**

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๕๐/๒๕๕๒

แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้รับแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
 อันถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการสอบสวนทางวินัยที่กำหนดไว้ใน
 กฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว อันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิในการคัดค้าน
 ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนก็ตาม แต่ข้อบกพร่องในส่วนนี้
 ก็ไม่ถึงขนาดเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียเปรียบและไม่ได้รับความเป็นธรรม
 ตามที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์แต่อย่างใด เพราะ ผู้ฟ้องคดีก็ได้รับแจ้งและ
 รับทราบข้อกล่าวหาทั้งกรณีการทำเงินของโรงเรียนขาดหายจากบัญชี

(มีต่อ)

(ต่อ)

แล้วนำเงินดังกล่าวไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว และกรณีการละทิ้งหน้าที่ราชการ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหา และสิทธิที่จะให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนอ้างพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบตามแบบ สว. ๒ อันเป็นการให้ความเป็นธรรม และเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อมูลที่จะใช้ในการแก้ข้อกล่าวหาเหล่านั้นแล้ว และทั้งนี้ในแบบ สว. ๒ ได้ปรากฏชื่อของคณะกรรมการสอบสวน หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรรมการคนใดอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม ผู้ฟ้องคดีก็มีสิทธิคัดค้านได้ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ภายใน ๗ วัน

(มีต่อ)

(ต่อ)

นับแต่วันทราบเหตุแห่งการคัดค้าน และถือว่าวันที่ผู้ฟ้องคดีรับทราบแบบ สว. ๒ ที่ปรากฏรายชื่อผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการเป็นวันที่ทราบเหตุแห่งการคัดค้าน แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบแบบ สว. ๒ แล้วก็ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการใช้สิทธิคัดค้านผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการแต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

**กรรมการสอบสวนที่เป็นนิติกรหรือผู้ได้รับปริญญาตรี
ทางกฎหมายไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่ประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง**

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๑๑/๒๕๕๕

กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ พ.ศ. ๒๕๒๘ ออกตามความใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๑๕๑๘ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ไม่ได้กำหนดให้กรรมการที่เป็นนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาตรีตามกฎหมายต้องร่วมประชุมหรือปฏิบัติหน้าที่สอบสวนทุกครั้ง เพียงแต่กำหนดให้กรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หรือมาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และต้องมีประธานกรรมการอยู่ร่วมประชุม เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นเท่านั้น **อีกทั้ง** การสอบสวนใช้องค์ประชุมตามข้อ ๘ ของกฎ ก.พ. ดังกล่าวเท่านั้น หากจำต้องมีผู้คุณสมบัติบางประการดังกล่าวต้องเข้าร่วมสอบสวนด้วยทุกครั้ง ย่อมทำให้เกิดอุปสรรคแก่การสอบสวน อันอาจจะทำให้ล่าช้าไป ซึ่งจะเป็นผลเสียหายต่อผู้ถูกสอบสวนได้

**กรรมการสอบสวนทางวินัยให้พยานในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริง
ยืนยันคำให้การเดิมโดยไม่บันทึกปากคำใหม่ ชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่**

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๗๓/๒๕๕๕

กฎหมายมิได้ห้ามคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยไม่ให้สอบสวนด้วยวิธีการดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยให้พยานยืนยันตามคำให้การที่ให้ไว้ในชั้นสอบสวนข้อเท็จจริง จึงสามารถกระทำได้

ให้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่เป็นกรรมการสอบสวนทำหน้าที่บันทึกปากคำพยานหรือผู้ถูกกล่าวหาแทนทำให้ผลการสอบสวนเสียไปทั้งหมด

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๖๘๓/๒๕๕๗

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้เป็นผู้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (สว.๒) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) ดำเนินการสอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ฟ้องคดีในแบบ สว.๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหาด้วยตนเอง แต่ได้ให้ดาบตำรวจ ท.เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งไม่ได้เป็นกรรมการสอบสวน จึงเป็นกระบวนการสอบสวนทางวินัยที่มีชอบด้วยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา และไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ซึ่งมีสภาพร้ายแรงทำให้กระบวนการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายและเสียไปทั้งหมด

**การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ**

“การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการนั้น ต้องมีการ
สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรม โดยต้องแจ้งข้อกล่าวหา
และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้
ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจง
หรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา การมีคำสั่งลงโทษทางวินัยโดยไม่
ดำเนินการดังกล่าวย่อมเป็นการไม่ปฏิบัติตามรูปแบบ ขั้นตอน
หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย”

**ข้อกล่าวหาที่ระบุในแบบ สว.๒ เป็นเพียงข้อสันนิษฐาน
เบื้องต้นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย**

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๙๑/๒๕๕๗

การที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ
ตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาแบบ สว. ๒ ลงวันที่ ๒๐
พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นเพียงการแจ้งข้อสันนิษฐานในเบื้องต้น ซึ่งต้อง
มีการแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำของ
ผู้ฟ้องคดีต่อไป และการแจ้งข้อกล่าวหาที่ยังมิได้เป็นข้อสรุปว่า
ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ **ดังนั้น** การที่
ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คณะกรรมการสอบสวนตั้งข้อกล่าวหาผู้ฟ้องคดี
โดยไม่มีมูลความผิด จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่อาจรับฟังได้

กรณีไม่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบและผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด
อย่างไรและกระทำผิดที่ไหนเมื่อใด และไม่สรุปพยานบุคคลหรือ
พยานเอกสารที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๐/๒๕๕๕

คดีนี้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้
ผู้ฟ้องคดีทราบโดยแจ้งแต่เพียงว่าผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาในเรื่องใดบ้าง
ส่วนการสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ ส.ว.๓)
คณะกรรมการสอบสวนได้ระบุเพียง ๑. พยานบุคคล ๒. พยานเอกสาร
โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอย่างไรและกระทำผิด
ที่ไหน เมื่อใด และไม่สรุปพยานบุคคลหรือพยานเอกสารเพียงพอที่จะทำให้
ผู้ฟ้องคดีสามารถนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป

(มีต่อ)

(ต่อ)

พยานหลักฐานที่สนับสนุนตามแบบ ส.ว.๓ ของคณะกรรมการสอบสวน
ดังกล่าว จึงไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๕
ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ทำให้
ผู้ฟ้องคดีไม่ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและไม่มีโอกาสโต้แย้ง
แก้ข้อกล่าวหาของตน ตามมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบมาตรา ๓๐
วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิถีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งเป็น
กรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว
กระบวนการสอบสวนวินัยผู้ฟ้องคดีดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและ
วิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้สำหรับการสอบสวน การสอบสวน
ดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีมิได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ กระทำผิดวินัย
ในฐานะใด ตามบทบัญญัติมาตราใด และมีได้สรุปพยานหลักฐาน
ทั้งพยานเอกสารหรือพยานบุคคลที่สนับสนุนข้อกล่าวหาดังกล่าว
อันเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ และถือเป็นการกระทำ
ละเมิด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๖๒ – ๓๖๓/๒๕๖๑

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่
สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ ๑๕ (แบบ สว.๓) ที่คณะกรรมการสอบสวน
แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบนั้น มีเพียงเฉพาะส่วนของข้อกล่าวหาเท่านั้น
โดยมิได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยในฐานะใด
ตามบทบัญญัติมาตราใด และมีได้สรุปพยานหลักฐานทั้งพยานเอกสาร
หรือพยานบุคคลที่สนับสนุนข้อกล่าวหาดังกล่าว อีกทั้งบันทึกตาม (มีต่อ)

(ต่อ)

แบบ สว.๓ ดังกล่าวมิได้มีข้อความแตกต่างไปจากบันทึกการแจ้งและ
รับทราบข้อกล่าวหาตามแบบ สว.๒ ดังนั้น การแจ้งข้อกล่าวหาและ
สรุปพยานหลักฐานตามแบบ สว.๓ ของคณะกรรมการสอบสวน จึงยัง
ไม่เพียงพอต่อการที่ผู้ฟ้องคดีจะนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหา
และหักล้างพยานหลักฐานที่สนับสนุนว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดวินัย การ
สอบสวนเพื่อลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจาก
ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้
ในมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อ ๒๔ วรรคสอง ของ
กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

(มีต่อ)

(ต่อ)

เมื่อการสอบสวนเพื่อลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อ ๒๔ วรรคสอง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ พฤติการณ์จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย กรณีจึงเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ.

(มีต่อ)

(ต่อ) สำหรับค่าเสียหายตามคำขอของผู้ฟ้องคดีนั้น เมื่อ ก.ค.ศ. มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และสั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการ ย่อมมีผลเป็นการเยียวยาความเสียหายทางจิตใจที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับจากคำสั่งลงโทษทางวินัยไปแล้ว ส่วนค่าเสียหายอื่น ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คำนึงสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ตามกฎหมายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสมือนว่าผู้ฟ้องคดีไม่เคยถูกสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ กับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของเงินเดือน เงินตอบแทนค่าวิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เงินค่าตอบแทนค่าวิทยฐานะครูอันดับ คศ. ๓ นับตั้งแต่วันที่ฟ้องคดี (วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด โดยไม่ตัดอำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะดำเนินการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีใหม่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

กรณีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน
ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓) ระบุแต่เพียงชื่อพยานบุคคลที่
ให้การสนับสนุนข้อกล่าวหา โดยมีได้สรุปว่าพยานบุคคลดังกล่าว
ให้ถ้อยคำสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าอย่างไร

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙/๒๕๖๑

เมื่อพิจารณบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและ
สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว. ๓) แล้ว เห็นว่า
การสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้น ระบุแต่เพียงว่า
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ประกอบด้วยพยานบุคคลรวม

(มีต่อ)

(ต่อ)

๗ คน พยานเอกสารรวม ๑๑ รายการ และพยานวัตถุรวม ๒ รายการ
โดยคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้สรุปว่าพยานบุคคลดังกล่าวได้ให้ถ้อยคำ
สนับสนุนข้อกล่าวหาว่าอย่างไร และพยานเอกสารและพยานวัตถุดังกล่าว
นั้น เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนข้อกล่าวหาอย่างไร **จึงเห็นได้ว่า** บันทึก
การแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหา(แบบ สว. ๓) ดังกล่าว ไม่มีการสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จาก
พยานหลักฐานหรือพยานบุคคลเท่าที่มีซึ่งคณะกรรมการสอบสวน
ใช้เป็นข้อเท็จจริงที่สนับสนุนว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดจริง ทำให้ผู้ฟ้องคดี
ไม่มีโอกาสได้รับทราบพยานหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะใช้สิทธิโต้แย้ง
แสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา หรือนำสืบหักล้างพยานหลักฐาน

(มีต่อ)

(ต่อ)

หรือพยานบุคคลของคณะกรรมการสอบสวนได้ อันเป็นการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้เข้าใจสภาพแห่งข้อหาและไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิในการป้องกันสิทธิของตนอย่างเต็มที่ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๒ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาวินัยฯ ประกอบกับการดำเนินการทางวินัยเพื่อออกคำสั่งลงโทษทางวินัย มีผลกระทบถึงสิทธิของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นคู่กรณี คณะกรรมการสอบสวนจึงมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ฟ้องคดีทราบอย่างเพียงพอและให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(มีต่อ)

(ต่อ)

จึงถือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด กระบวนการดำเนินการทางวินัย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำผลการสอบสวนดังกล่าวมาใช้ในการออกคำสั่ง ย่อมทำให้คำสั่งลงโทษลดค่าจ้าง ผู้ฟ้องคดีจำนวนร้อยละหกของฐานเงินเดือนปัจจุบันไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีนำพยานบุคคลที่ไม่ได้ระบุไว้ในบันทึกการแจ้ง
ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
(แบบ สว.๓) มารับฟังเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหา ทำให้คำสั่งลงโทษ
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๗๐/๒๕๕๖

เมื่อพิจารณาในชั้นการดำเนินการสอบสวนทางวินัยทั้งจากรายงาน
การสอบสวนและบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่
สนับสนุนข้อกล่าวหาไม่ปรากฏว่าได้มีการสอบสวนนาง ก. แต่ประการใด
แต่กลับนำคำให้การของนาง ก. ที่ได้ให้การไว้ในชั้นสอบสวนคดีอาญา
มารับฟังเป็นผลร้ายแก่ผู้ฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทราบข้อเท็จจริง
อย่างเพียงพอและไม่มีโอกาสชี้แจงโต้แย้งและ

(มีต่อ)

(ต่อ)

แสดงพยานหลักฐานของตนเพื่อหักล้างแก้ข้อกล่าวหาได้ การกระทำความผิด
เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว และมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นกรณีที่ไม้อาจนำคำให้การของพยานดังกล่าวซึ่งเป็น
ถ้อยคำพยานนอกสำนวนการสอบสวนมาฟังลงโทษผู้ฟ้องคดีได้ กรณีจึงยัง
ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็น
ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่
ผู้บังคับบัญชาจะสามารถลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการได้ การที่
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ลงโทษปลดผู้ฟ้องคดี
ออกจากราชการและการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ)
มีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า ๑๕ วัน เมื่อผู้บังคับบัญชาพบตัวก่อนจะมีการลงโทษทางวินัย จึงต้องให้โอกาสได้ชี้แจงและแก้ข้อกล่าวหาด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๐๗/๒๕๕๗

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีขาดราชการไปตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจได้พบตัวผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจหรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ย่อมที่จะสามารถสืบสวนแสวงหาข้อเท็จจริง โดยการสอบสวนจากตัวผู้ฟ้องคดี เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อต่อสู้แก้ข้อกล่าวหา หรือสอบปากคำภรรยา บุตร บิดามารดา หรือญาติพี่น้องของผู้ฟ้องคดีเพื่อประกอบการพิจารณา

(มีต่อ)

(ต่อ)

ให้ได้ความว่าการละทิ้งหน้าที่ราชการของผู้ฟ้องคดีนั้น ไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็หาได้ดำเนินการเช่นนั้นไม่ กลับมีเพียงถ้อยคำให้การของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่เพียงฝ่ายเดียว กรณีจึงฟังได้ว่า ข้อเท็จจริงจากการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนในส่วนการกระทำของ ผู้ฟ้องคดียังไม่เข้าเงื่อนไขเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามข้อ ๓๑ (๒) ของประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดชัยนาท ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการโดยมิได้มีการสอบสวนทางวินัยให้ถูกต้อง จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กระบวนการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจแก้ไขให้ชอบด้วยกฎหมายได้

“กระบวนการสอบสวนทางวินัยตั้งแต่การตั้งกรรมการสอบสวน การออกคำสั่งลงโทษ จนถึงกระบวนการในการพิจารณาในชั้นอุทธรณ์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งผู้มีอำนาจในแต่ละขั้นตอนอาจมีการดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงสอบสวน หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติมเพื่อให้คำสั่งนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม”

กรณีในชั้นสอบสวนไม่ได้ให้โอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ในชั้นพิจารณาโทษได้ให้โอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว คำสั่งลงโทษชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๕๑/๒๕๕๔

การที่คณะกรรมการสอบสวนได้รายงานการสอบสวนและความเห็นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระแจง) ให้ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ โดยยังมีได้มีการสอบถามถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาตามแบบ ส.ว. ๔ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และต่อมาคณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการจังหวัดสิงห์บุรีได้ให้ความเห็นโดยพิจารณาจากรายงานการสอบสวนดังกล่าว จึงถือว่ายังไม่ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา **(มีต่อ)**

(ต่อ)

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสิงห์บุรี) เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ประชานกรรมการได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีเข้าชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาต่อที่ประชุม โดยผู้ฟ้องคดีได้นำสืบแก้ข้อกล่าวหาทุกข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีแล้วจึงมีมติเห็นชอบให้ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการจังหวัดสิงห์บุรี จึงเป็นการแก้ไขความบกพร่อง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ในส่วนการดำเนินการที่ไม่ชอบของคณะกรรมการสอบสวนและคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการจังหวัดสิงห์บุรี โดยให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามสมควรแล้ว การลงมติดังกล่าวจึงชอบด้วยประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล...

กรณีไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหา แต่ในชั้นพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง
ลงโทษได้แจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๕๖๔/๒๕๔๔

ไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและ
สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีตลอดจนระบุการกระทำ
ที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามแบบ สว.๓
แต่อย่างใด ซึ่งแม้ว่าจะเป็นการดำเนินการสอบสวนที่ไม่ครบถ้วนตาม
ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ ของกฎ ก.พ. ดังกล่าวก่อนที่จะมีการสั่ง
ลงโทษผู้ฟ้องคดี อันถือได้ว่าเป็นการรับฟังคู่กรณีที่จะต้องกระทำ
ได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ก็ตาม แต่ต่อมาในระหว่างการพิจารณา

(มีต่อ)

(ต่อ)

อุทธรณ์คำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธร ภาค ๑) ได้มีหนังสือให้ตำรวจภูธรจังหวัดสระบุรีแจ้งให้
คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาตามแบบ สว.๓ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และต้องให้โอกาสผู้ฟ้องคดี
ชี้แจงหรือนำพยานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการ
สอบสวนก็ได้ดำเนินการตามหนังสือดังกล่าวโดยได้มีบันทึกการแจ้ง
สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามแบบ สว.๓ แจ้งให้
ผู้ฟ้องคดีทราบอีกครั้งหนึ่งแล้ว ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้รับทราบพร้อมทั้ง
ได้ให้ถ้อยคำเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาโดยปฏิเสธข้อกล่าวหาทั้งหมด

(มีต่อ)

(ต่อ) ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ไปแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมอนุกรรมการ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับอุทธรณ์และร้องทุกข์ ทำการแทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) พร้อมทั้งได้ส่งเอกสาร หลักฐานประกอบการแถลงการณ์ด้วยวาจา จึงเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ให้การ ปฏิเสธข้อกล่าวหาและอ้างพยานหลักฐานสนับสนุนคำให้การปฏิเสธของตนจน สิ้นกระแสความแล้ว **ดังนั้น** จึงถือได้ว่าคณะกรรมการสอบสวนได้รับฟังคู่กรณี โดยได้ดำเนินการที่จำเป็นต้องกระทำตามที่กฎ ก.พ. ดังกล่าวกำหนดให้ต้อง กระทำ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการขาดไปบางส่วนให้เป็นการ รับฟังคู่กรณีที่สมบูรณ์ในภายหลัง ซึ่งได้กระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการ พิจารณาอุทธรณ์ จึงไม่เป็นเหตุให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษ ไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์ตาม มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้มีอำนาจพิจารณาโทษต้องมีความเป็นกลาง

**“การพิจารณาโทษเป็นการพิจารณาทางปกครอง ผู้มี
อำนาจพิจารณาโทษจึงต้องมีความเป็นกลาง”**

กรณีเป็นผู้บังคับบัญชาเคยมีสาเหตุขัดแย้งอย่างรุนแรง
ในเรื่องส่วนตัวกับผู้ถูกกล่าวหามาก่อน ถือว่ามีสภาพร้ายแรง
อันอาจทำให้การดำเนินการทางวินัย อันเป็นการพิจารณา
ทางปกครองไม่เป็นกลาง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
การพิจารณาโทษและคำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๖/๒๕๕๔

ก่อนที่ นาย อ. (ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีว...) จะมีคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนและมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๕%
ไม่เกินหนึ่งเดือน นาย อ. และผู้ฟ้องคดีมีปัญหาความขัดแย้งกันอย่าง
รุนแรงในเรื่องส่วนตัวและหน้าที่ราชการจนถึงขั้นร้องทุกข์กล่าวโทษ
ซึ่งกันและกันต่อพนักงานสอบสวน กรณีดังกล่าวจึงถือได้ว่ามีสภาพ
ร้ายแรงที่อาจทำให้การดำเนินการทางวินัย

(มีต่อ)

(ต่อ)

แก่ผู้ฟ้องคดีอันเป็นการพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางโดยสภาพภายใน
ของนาย อ. ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว นาย อ. จึงไม่
อาจทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนี้ได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๖
วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และ
เนื่องจากกรณีนี้มิใช่กรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน เพราะยังมี
ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของนาย อ. ที่สามารถดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ
สอบสวน พิจารณาความผิด กำหนดโทษและสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีได้
ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง และ วรรคสาม แห่ง
พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๑๗
(พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓
ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน และ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ไม่ใช่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ อันจะเป็นข้อยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การที่นาย อ. ในขณะนั้นดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี โดยการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พิจารณาความผิด และพิจารณาโทษโดยมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๕% ไม่เกินหนึ่งเดือน จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) ที่มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำการพิจารณาทางปกครองเป็นผู้ตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย เป็นผู้ให้ถ้อยคำในฐานะพยาน เป็นผู้สั่งลงโทษ เป็นกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เป็นกรณีที่มีเหตุแห่งความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๒๔๗/๒๕๕๘

เป็นผู้บังคับบัญชาอยู่ในเหตุการณ์ที่ทะเลาะวิวาทกัน และเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน และเป็นผู้ออกคำสั่งลงโทษตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน นอกจากนี้ ยังเป็นกรรมการเข้าร่วมพิจารณาเรื่องของผู้ฟ้องคดีในขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าวที่ประชุมมีมติเห็นชอบการพิจารณายกอุทธรณ์

(มีต่อ)

(ต่อ)

อีกทั้งข้อเท็จจริงปรากฏจากรายงานการสอบสวนว่า ยังไปเป็นพยานให้กับฝ่ายผู้กล่าวหา ซึ่งเป็นคู่กรณีกับผู้ถูกกล่าวหาด้วย จึงเป็นกรณีที่มีเหตุแห่งความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกเทศมนตรีตำบลก้งแอน) มีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๓% เป็นเวลาสองเดือน และการที่ผู้ร้องสอด (คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสุรินทร์) มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งและมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

**กรณีเป็นประธานกรรมการสอบสวนทางวินัยและเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาโทษ ถือว่ามีสภาพร้ายแรง
อันอาจทำให้การลงโทษมีความไม่เป็นกลาง**

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๕/๒๕๕๕

เมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่า นาย พ. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการมีงานทำ ซึ่งเคยเป็นประธานกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีมาก่อน ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อธิบดีกรมการจัดหางาน) ในฐานะผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว โดยเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่เรียกและรับเงินจากนายจ้างจำนวน ๔,๐๐๐ บาท กรณีคนงานต่างด้าวทำผิดเงื่อนไขในใบอนุญาตทำงาน และรายงานข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

(มีต่อ)

(ต่อ)

ที่เกิดขึ้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ อันเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ เมื่อนาย พ. มาเข้าประชุม อ.ก.พ. กรรมการจัดหางาน ในฐานะ อ.ก.พ. กรรมการจัดหางาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเมื่อ อ.ก.พ. กรมมีมติเป็นประการใด ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ อ.ก.พ. กรม นาย พ. ย่อมต้องมีความเห็นเช่นเดิมตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนซึ่งตนทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ อันเป็นความเห็นที่เป็นปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดี กรณีย่อมเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองของ อ.ก.พ. กรรมการจัดหางาน ไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษไล่ออกจากราชการ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เรื่องทำนองเดียวกันนี้มีคำพิพากษาที่มีความเห็นแตกต่างจากคำพิพากษาดังกล่าวข้างต้น โดยเห็นว่า การที่เคยเป็นกรรมการสอบสวน และเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษในเรื่องเดียวกัน ไม่ถือว่ามีความร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง คำสั่งลงโทษชอบด้วยกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษประกอบไปด้วยบุคคลหลายคน การที่กรรมการคนหนึ่งเคยเป็นกรรมการสอบสวนมาก่อน ไม่มีผลทำให้เสียงข้างมากของกรรมการอื่นเปลี่ยนแปลงไป เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๐๑-๖๐๒/๒๕๕๘ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๖๙/๒๕๕๘ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน

ข้อสังเกต ในต่างประเทศเรียกร้องว่า บุคคลจะไม่พิจารณาในเรื่องที่ตนมีส่วนได้เสีย เช่นมีผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับผู้ยื่นคำร้อง หรือกรณีที่หน้าที่การงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหลายๆ หน้าที่ขัดกัน กรณีเหล่านี้อยู่ในข่ายของการมีส่วนได้เสีย ซึ่งในการพิจารณาว่า กรณีใดที่มีส่วนได้เสียนั้น จะแตกต่างกันออกไปตามข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี **ดังนั้น** แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะมีเหตุผลที่ดีและถูกต้อง รวมทั้งไม่ได้ให้ส่วนได้เสียของตนเข้ามา มีอิทธิพลต่อคำตัดสินหรือการตัดสินใจของตนก็ตาม แต่หากว่าโดยสภาพภายนอกแล้ว บุคคลทั่วไปเห็นว่าจะเกิดความลำเอียงอย่างแน่นอน ก็ย่อมถือว่าขัดต่อหลักความเป็นกลาง ซึ่งเป็นหลักความยุติธรรมโดยธรรมชาติ

**คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและชี้มูลความผิด
วินัยกรณีข้าราชการถูกร้องเรียนกล่าวหา**

การดำเนินการทางวินัยโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้ (๑)...(๓) ไล่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐร้าย
ผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทบความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
ยุติธรรม

มาตรา ๘๘ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับ
คำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ หรือมีเหตุอันควรสงสัย
ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทบ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตาม
หมวด ๔ การไล่สวนข้อเท็จจริง **(มีต่อ)**

(ต่อ) มาตรา ๙๑ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ไล่สวนข้อเท็จจริงแล้ว
มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใด
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า มีมูลความผิดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัยให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๒

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญาให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗

มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย
เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทบความผิดแล้ว
มีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหา ผู้ใด ได้กระทำผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงาน
และเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัย ตามฐานความผิด
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก
ในการพิจารณาโทษทางวินัย แก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานและความเห็น
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการ
สอบสวนทางวินัยตามกฎหมาย หรือระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการ
บริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ที่ชี้มูลความผิดทางวินัย เป็นเพียงการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติ มิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษที่สั่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟบ.๑๔/๒๕๖๒

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามข้อโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.)ก่อนว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามมาตรา ๒๕๐ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่เกิดเหตุ และชี้มูลความผิดทางวินัยเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นได้ว่า

(มีต่อ)

(ต่อ)

ในกรณีที่รัฐธรรมนูญประสงค์จะให้การวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระใดเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญต้องกำหนดบทบัญญัติให้อำนาจดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๒๕๐ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการชี้มูลความผิดทางวินัยไว้ ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติมาตราอื่นๆ ในรัฐธรรมนูญ ก็ไม่ปรากฏว่ามีมาตราใดที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการชี้มูลความผิดทางวินัยเช่นเดียวกัน แต่อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการชี้มูลความผิดทางวินัยเป็นกรณีที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กรณีจึงเห็นได้ว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๕๐ วรรคหนึ่ง (๓) ของ

(มีต่อ)

(ต่อ)

รัฐธรรมนูญเดียวกัน และชี้มูลความผิดทางวินัยเป็นการใช้อำนาจที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มิใช่การใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด **ดังนั้น** ศาลปกครองจึงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ได้ตามมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญข้างต้น

เมื่อพฤติการณ์การกระทำเข้าองค์ประกอบ การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีคำสั่งไล่ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๖๑๑/๒๕๕๙

เมื่อพฤติการณ์ประกอบกรกระทำของผู้ฟ้องคดีในการปกปิดข่าวสารการประกาศประกวดราคาเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) พิจารณาแล้ว มีมติว่า พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของผู้ฟ้องคดีมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ นั้น เป็นการปรับกฎหมายตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมเดียว และผิดกฎหมายหลายบทซึ่งมีทั้งทุจริตและไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เมื่อกระบวนการรับฟังกรณีในกระบวนการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานคือการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นสำคัญแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (นายก อบต. หหนองบัวใต้) ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาจะวินิจฉัยปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่ได้รับฟังเป็นยุติต่อไป ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงนำรายงานเอกสารและความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๙๒ แห่ง พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดตาก)

(มีต่อ)

(ต่อ)

ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ ที่ไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ชอบแล้ว

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการได้สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยในความผิดฐานอื่น เช่น ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่เป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐๓๗/๒๕๕๘

เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓)

(มีต่อ)

(ต่อ)

และพ.ร.ป.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ (๓) มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง แล้วเห็นว่า ข้อกล่าวหาที่อยู่ในอำนาจได้สวนและพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หมายถึงเฉพาะข้อกล่าวหาที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเท่านั้น และโดยที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงองค์ประกอบและโทษเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้ใน ภาค ๒ ลักษณะ ๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๔๗ ถึงมาตรา ๑๖๖ และได้บัญญัติถึงองค์ประกอบและโทษเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมไว้ใน ลักษณะ ๓ หมวด ๒ มาตรา ๒๐๐ ถึงมาตรา ๒๐๕ ดังนั้น ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและความผิด

(มีต่อ)

(ต่อ)

ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม จึงเป็นมูลความผิดทางอาญา ส่วนความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ถือเป็นมูลความผิดทางวินัย นอกจากสามกรณีดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจในการไต่สวนข้อเท็จจริง ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ฐานรายงานเท็จ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๙๐ วรรคสอง และมาตรา ๙๘ วรรคสอง จึงเป็นกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ (๓)

แต่โดยที่ความผิดทางวินัยฐานอื่น ได้แก่ ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหาย

(มีต่อ)

(ต่อ)

แก้ราชการอย่างร้ายแรง ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งได้วินิจฉัยแล้วว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานดังกล่าว การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานอื่น จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานอื่น จึงไม่ผูกพันผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีจะถือเอารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้

(มีต่อ)

(ต่อ)

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการในความผิดทางวินัยฐานอื่นดังกล่าวข้างต้น โดยมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีและมีได้แจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสดำเนินการชี้แจงแสดงพยานหลักฐานและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามฐานความผิดดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๑๐๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ซึ่งใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟบ.๘/๒๕๖๒

การพิจารณาขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ว่ามีอยู่เพียงใดนั้น ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ในขณะที่มีการกล่าวหาและตั้งอนุกรรมการไต่สวนผู้ฟ้องคดีทั้งแปดสิบเก้า ดังนั้น หากการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกร้องเรียนได้กระทำความผิดวินัยฐานอื่น อันมิใช่ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เช่นในคดีนี้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้มูลว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งแปดสิบเก้ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ (๔) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีดังกล่าวจึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๘๒ แห่ง พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

(มีต่อ)

(ต่อ)

ถึงที่ ๖ จะต้องถือเอารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีกได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๒๙/๒๕๖๔

กฎหมายได้บัญญัติให้ผู้ร้องสอด (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีอำนาจวินิจฉัยชี้มูลความผิดทางวินัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่เท่านั้น ส่วนการกระทำความผิดวินัยฐานอื่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากผู้ร้องสอดเห็นว่าเป็นการกระทำความผิดวินัย ผู้ร้องสอดย่อมมีสิทธิส่งเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

ผู้ถูกกล่าวหา แต่กรณีที่จะถือได้ว่ารายงานเอกสารและความเห็นของผู้ร้องสอดเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องสอดใช้อำนาจหน้าที่ของตนในการชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ตามมาตรา ๑๙ (๓) แห่ง พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกัน

(มีต่อ)

(ต่อ)

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หากมิใช่ความผิดทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่แล้ว กรณีไม่อาจถือได้ว่ารายงานเอกสารและความเห็นของผู้ร้องสอดเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้นได้ เมื่อคดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องสอดได้มีหนังสือแจ้งมติของผู้ร้องสอดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร) ทราบว่าในกรณีของผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นกรณีที่มีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่ง อ.ก.ก.สามัญในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ ได้มีมติให้ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ได้มีคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๕๓๑๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเป็นต้นไป อันเป็นการลงโทษผู้ฟ้องคดีในความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยมีได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยขึ้นทำการสอบสวนทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

(มีต่อ)

(ต่อ)

เมื่อผู้ร้องสอดมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงโทษทางวินัยในความผิดทางวินัยฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันมิใช่ในความผิดทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ หนังสือฉบับดังกล่าวของผู้ร้องสอด จึงเป็นเพียงการชี้มูลความผิดทางวินัยนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ร้องสอด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจถือเอารายงานเอกสารและความเห็นของผู้ร้องสอดเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้ เมื่อมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามนัยมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๕๓๑๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ

(มีต่อ)

(ต่อ)

ในความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงเป็นการกระทำ โดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่ กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น คำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อคำสั่งดังกล่าวของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ที่ให้ยกอุทธรณ์ ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน อุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจรับฟังได้

**พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับใหม่)**

มาตรา ๔๘ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่า มีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการตาม หน้าที่และอำนาจโดยพลัน...

มาตรา ๔๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนแล้วมีมติวินิจฉัย ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ส่ง รายงาน... เพื่อให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ส่งรายงาน ... และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชา... ภายใน 30 วันเพื่อให้ ดำเนินการทางวินัยต่อไป

มาตรา ๙๘ เมื่อผู้บังคับบัญชา... ได้รับสำนวนการไต่สวน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามมาตรา 91 แล้วให้ผู้บังคับบัญชา...
พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก
โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวน
การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.เป็นสำนวนการสอบสวน
ทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ...
ของผู้ถูกกล่าวหา นั้น แล้วแต่กรณี

**การบริหารงานบุคคล
และ
การดำเนินการทางวินัย**

**นายประนัย วณิชชานนท์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด**